

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:17

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:17

Fredagen den 16 februari

1 § Konkurrenskraft (inre marknad, industri och forskning)

Statssekreterare Jöran Hågglund

Återrapport från ministerrådsmöte den 4 december 2006

**Information och samråd inför ministerrådsmöte den 19 februari
2007**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar mötet öppnat och hälsar statssekreterare Jöran Hågglund med medarbetare välkomna.

Vi går in på punkten Konkurrenskraft. Har statssekreteraren något att återrapportera från mötet den 4 december?

Anf. 2 Statssekreterare JÖRAN HÅGGLUND:

Ordförande, ledamöter! Jag ska ge en kort återrapport från mötet i konkurrenskraftsrådet den 4 december. Eftersom Sten Tolgfors inte kommer hit i dag kommer jag att återrapportera även hans dagordningspunkter.

Rådsmötet inleddes med den moderniserade tullkodexen. Samtliga medlemsstater var i princip positiva till förslaget. Enighet förelåg också om att fortsätta diskussionerna i syfte att finna en lösning på de problem som är kvar.

Man enades också om rådsslutsatser för en innovationsstrategi på EU-nivå. Slutsatserna bygger på den strategi som kommissionen presenterade tidigare i år och identifierar ett antal strategiska prioriteringar för åtgärder på EU-nivå.

När det gäller bättre lagstiftning hade medlemsstaterna till viss del olika uppfattning om hur förenklingsarbetet kan snabbas upp. Inte heller höll alla medlemsstater med om att ett gemensamt mål om 25 procent borde antas.

Det fanns en samstämmighet kring att en minskning av den administrativa bördan behövs för att öka EU:s konkurrenskraft. Kommissionär Verheugen påminde om att en reduktion med 25 procent kan komma att innebära en ökad bnp på 1,6 procent för EU. Han hoppades att Europeiska rådet i mars skulle anta målet om 25 procent.

Ordförandeskapet presenterade en lägesrapport över förhandlingarna om ett konsumentkreditdirektiv. Förslaget var ännu inte moget för en politisk överenskommelse varför diskussionen kommer att fortsätta.

Sternrapporten presenterades på lunchen. Man var överens om att klimathotet måste tas på största allvar. Jag framförde att problemet var globalt, men att EU borde ta täten för att finna en lösning. Främjande av teknisk utveckling och gemensamma spelregler är några av de viktigaste faktorerna om man ska nå framgång.

Lunchdiskussionen kommer även den här gången att ha liknande tema, nämligen: Hur hanterar man en ambitiös klimatpolitik samtidigt som man säkrar Europas fortsatta konkurrenskraft?

Budskapet är att klimatpåverkande utsläpp från fossilbränslen måste minskas genom lämpliga energipolitiska åtgärder. Detta kommer på sikt att ge oss säkrare energiförsörjning och bättre ekonomisk konkurrenskraft.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några synpunkter på återrapporteringen går vi vidare i dagordningen. Vi tar A-punkterna sist. Vi går nu till ärende nr 3, Handlingsprogram för att minska den administrativa bördan.

Anf. 4 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Ordförande! Vid rådsmötet kommer kommissionen att presentera sitt förslag till handlingsprogram för att minska den administrativa bördan för företagen till följd av lagstiftning.

Jag föreslår att Sverige välkomnar programmet och upplägget för det. Det är ju viktigt att det sker ett arbete också på EU-nivå som leder till förenklingar i EU:s regelverk. De administrativa bördor som företag och medborgare möter kommer från såväl nationell lagstiftning som EU-lagstiftning. Det senare kan vi bara ändra gemensamt på EU-nivå.

Mätningarna kommer att ge underlag för var det finns störst bördor och vad man kan förenkla utan att urvattna syftet med lagstiftningen. Eftersom vi på nationell nivå har satt som mål att minska bördan för företagen med minst 25 procent till 2010 kommer det motsvarande arbetet på EU-nivå att leda till ytterligare positiva effekter för svenska företag.

Det mål för arbetet som nämnden redan välkomnat är logiskt för att ge politisk styrning åt arbetet.

Anf. 5 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi välkomnar naturligtvis också arbetet med regelförbättringar och minskning av den administrativa bördan. Vi tycker, precis som nämndes, att harmoniseringen av lagstiftningen mellan EU och de nationella lagstiftningarna är oerhört viktig. Det är ett arbete som vi i den förra regeringen ju arbetade oerhört aktivt med under den förra mandatperioden. Detta är ytterligare ett steg att komma längre i att få förenklingar för företagen. Det tycker vi är positivt, så det stöder vi.

Jag vill fråga lite om vad regeringen gör inom jordbrukssektorn. Vi vet ju att inom den sektorn och det som handlar om jordbruksstödet känner många företagare i branschen att det finns många administrativa bördor.

Anf. 6 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Som nämnden väl känner till är det ett oerhört ambitiöst program som regeringen har lagt fast när det gäller att se över och minska regelbördan på alla områden. Vi har också, via Nuteks försorg, genomfört ett antal mätningar på flertalet områden enligt standardkostnadsmodellen. Vi kommer att fortsätta att göra det.

Vi kommer att göra det som går att göra på nationell nivå när det gäller att förenkla hanteringen av EU-lagstiftningen. Men jordbrukspolitiken är ju ett politikområde som i hög grad styrs av EU-regler. Sverige trycker på för att EU ska komma fram både med att sätta målet och med att aktivt börja mäta och jobba med detta.

Det är ett samarbete som vi välkomnar. Vi ska se vad vi ytterligare kan göra på nationell nivå.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i den här frågan.

Vi går vidare till punkt nr 4, Industripolitik.

Anf. 8 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Herr ordförande och ledamöter! Det finns stora likheter mellan det arbete som görs inom högnivågruppen CARS 21 och de tidigare bransch-samtalen med svensk fordonsindustri. Det åtgärder som CARS 21 rekommenderar EU att genomföra för att främja EU:s bilindustri är i stort sett samma som identifierades i det svenska arbetet som gjordes för några år sedan och som fortsätter.

För flera av åtgärderna, till exempel inom handel, miljöåtgärder, frågor om patent och mönsterskydd, är samordning inom EU viktig. Regeringen välkomnar att dessa frågor också tas upp av kommissionen. CARS 21 pekar även ut regelförenkling som en viktig fråga för fordonsindustrins konkurrenskraft. Det är precis som vi nyss har nämnt en fråga som regeringen sätter högt på dagordningen.

Den fråga som kanske för dagen är mest aktuell är reglering av nya bilar CO₂-utsläpp. Det berörs i CARS 21-rapporten men behandlas inom EU som en separat fråga. Kommissionen offentliggjorde den 7 februari att man under år 2007 eller senast i mitten av år 2008 avser att komma med ett lagförslag.

Regeringen bedömer att en reglering kan vara en väg att komma fram och till rätta med trafikens alltmer ökande CO₂-utsläpp. Men det gäller bara under förutsättning att den görs konkurrensneutral och ställer lika hårda krav och sätter hård press på teknikutveckling för små och stora biltillverkare som på små och stora personbilar.

Regeringen anser också att det är riktigt att inte bara bilindustrin ensam ska bära ansvaret för att komma till rätta med trafikens CO₂-utsläpp utan också att bränsleindustrin och samhället inklusive konsumenterna nu får ett ansvar för att medverka till att trafikens CO₂-utsläpp kan minskas.

Anf. 9 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vi ställer oss bakom regeringens ståndpunkt. Vi tycker att den är bra. Kan vi få förbättringar på området vad gäller CO₂ är det viktigt för oss alla i ett globalt perspektiv.

På något sätt önskar vi att vi får förändringar utifrån trafiksäkerhet. Sverige borde vara tydligt med det som handlar om alkohol. Vi tycker att det hänger samman med regelverk för CARS 21.

Alkohol har varit uppe tidigare för diskussion. Vi skulle vilja skicka med att Sverige har med det i sitt vidare arbete.

Anf. 10 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag har ingen annan åsikt än den som Carina nyss redogjorde för. Jag vill bara påpeka att vi nu ska arbeta med EU-frågorna på ett annat sätt i riksdagen. Det här en viktig fråga att ha samråd om också med trafikutskottet. Det har beröringspunkter med trafiksäkerhet, alkohol och så vidare. Det är de frågor vi hanterar i utskottet. Därför vill jag bara flagga för att det är någonting som vi från utskottet kommer att begära att få ett särskilt saksamråd om.

Anf. 11 JACOB JOHNSON (v):

Herr ordförande! När det gäller de minskade koldioxidutsläppen från bilar trodde jag att vi skulle behandla den frågan under punkten miljörådet. Den finns med där. Om nu ministern tar upp den här måste jag anmäla att vi har en avvikande uppfattning om formuleringen av den svenska ståndpunkten. Jag vet inte om vi ska ta den frågan nu eller under punkten miljörådet.

Anf. 12 ORDFÖRANDE:

Har kanslichefen någon synpunkt på var det lämpligtvis kommer upp?

Anf. 13 Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND:

Jag tror att statssekreteraren kanske kan svara bättre på det.

Anf. 14 ORDFÖRANDE:

Har statssekreteraren någon uppfattning om detta? Det är samma ärende som hanteras på två ställen, vad jag förstått.

Anf. 15 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Herr ordförande! Det är riktigt. Hanteringen av frågor på ministerråd och sammansättningen skär lite annorlunda än vad vi kanske har utskott och alla delar i vår egen uppdelning. Ibland går frågorna i varandra.

Det är riktigt att konkurrenskraftsrådet tittar på denna rapport och utvecklingen utifrån ett konkurrenskraftsperspektiv. Miljöministern kommer senare i dag att beskriva mer tekniska detaljer kring det miljömässiga arbetet i CARS 21. Det är viktigt att försöka separera det.

När det gäller frågorna om alkohol och trafiksäkerhet är det riktigt som sägs. Regeringen delar bedömningen att det är fortsatt viktigt för Sverige att jobba vidare med de frågorna. Det kommer vi också att göra på olika sätt.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag kan kommentera detta på det här sättet. Det är ingen beslutspunkt. Det är en diskussionspunkt. Har Vänsterpartiet en avvikande mening kan man alltid redogöra för den. Den kommer då med i våra stenografiska uppteckningar, om du vill klarlägga er uppfattning.

Anf. 17 JACOB JOHNSON (v):

Som jag fattade statssekreterarens formulering av den svenska ståndpunkten, som inkluderade formuleringarna om koldioxidutsläpp, har vi en avvikande mening. Den tänkte jag utveckla under punkten om miljörådet. Men jag kan ta den direkt.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Du får självklart välja själv när du vill lägga fram dina synpunkter.

Anf. 19 JACOB JOHNSON (v):

Då kan jag formulera det som att vi anser att kraven ska ha ett medelvärde på högst 120 gram per kilometer och inte de 130 minus 10, som väl är ståndpunkten. Dessutom är vi kritiska till formuleringen som indikerar att det är stora svenska bilar. Vi tycker att även den svenska bilparken måste kunna inpassas under detta.

Anf. 20 PER BOLUND (mp):

Herr ordförande! Miljöpartiet ställer sig också bakom ett hårdare krav på koldioxidutsläpp. Också vi tycker att 120 gram, som har varit den frivilliga överenskommelsen, ska gälla även när det blir ett lagstadgat krav.

Vi anser också att man borde anstränga sig för att hitta ett mer långsiktigt mål så att man ger tydliga regler till fordonsindustrin vad som gäller även på sikt och har ett hårdare mål som gäller längre framåt i tiden.

Även vi är oroliga för formuleringen att man ska utforma det på ett konkurrensneutralt och kostnadseffektivt sätt. Vi misstänker att det kanske är ett sätt att försöka skydda svensk bilindustri från alltför hårda åtgärder. Det tror vi bara är att binda ris för egen rygg.

Även svensk bilindustri måste sälja bilar på en marknad där koldioxidutsläppen kommer att bli allt viktigare i framtiden. Då tycker vi att det är bättre att man redan nu gör hårdare och snabba insatser.

Vi anser också att det är olyckligt att man ska ha lika hårda krav på små bilar som på stora bilar. Det är betydligt lättare att vidta åtgärder på stora och bränsleslukande bilar än vad det är på små och redan effektiva bilar.

Anf. 21 SOFIA ARKELSTEN (m):

Också jag vill lyfta fram frågan om stora och små bilar. Vi tycker att detta är positivt. Vi vill understryka hur viktigt det är att Sverige kanske redan nu tar upp frågan om segmentering så att gramgränserna per kilometer gäller medelvärdet.

Jag undrar lite hur man kommer att diskutera segmenteringen, uppdelningen på storlek av bilar. Det är faktiskt så att medborgarna behöver

olika typer av bilar, både stora och små. Det är viktigt att vi har en tydlig standpunkt i detta.

Anf. 22 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Det här är en avgörande fråga både miljömässigt men också för fordonsindustrin och utvecklingen. Precis som har nämnts gäller de mål som sätts upp genomsnittet för utsläpp i Europa. Det innebär att om man bara skulle ta det rakt av skulle större bilar och större producenter drabbas hårdare än de mindre.

Vi ska i Sverige fortsätta precis som vi har börjat i ett samarbete mellan inte minst staten och bilindustrin att utveckla tekniskt bra och tekniskt innovativa lösningar på miljöområdet. Men det innebär inte att Sverige ska bygga Fiatbilar, utan det gör man på andra håll.

Det är viktigt att se det. Då måste man ha en konkurrensneutral lagstiftning och målsättning som gör att man inte slår ut halva Europas bilindustri bara för att målet sätts utifrån en lösning som ska passa några tillverkare. Det är viktigt att ha det gemensamma målet tydligt för sig och att Europa också verkar på en global marknad.

Alla de tekniska detaljerna och inriktningen, precis den fråga du tar upp, är en av de olösta frågorna. Hur segmenteringen ska gå till tror jag att miljöministern kommer att kunna utveckla senare här i dag.

Anf. 23 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Det är som statssekreteraren säger. Den här frågan kommer att utvecklas ytterligare senare under dagen. Jag vill också lyfta in frågan om den satsning som nu görs på bränslebyten i de större bilarna. Det kan dramatiskt försvåras om den tekniska utformningen av kraven görs på ett sådant sätt att även om en större familjebil drivs på förnybara bränslen med väldigt låga koldioxidutsläpp räknas den in i statistiken som att den släpper ut lika mycket som om den drevs på bensin. Den typen av avräkning för alternativa bränslen bör finnas med i arbetet från start.

Anf. 24 JACOB JOHNSON (v):

Bilbranschen har haft den problematiken i årtionden. Det kan gå väldigt långsamt. Vi måste ställa större krav på bilbranschen.

Anf. 25 LEIF PAGROTSKY (s):

Också jag vill upprepa och understryka att det är otroligt viktigt att EU-kollektivet sätter press på bilindustrin att utveckla bättre metoder och bättre motorer. Där måste Sverige vara med och vara pådrivande.

Det måste samtidigt absolut ske på ett sätt som inte diskriminerar den typ av produktion vi har i Sverige och att man buntar ihop det så att de stora länderna som har alla tänkbara sorters produktion inom sina gränser återigen kommer ut som vinnare och att vi slås ut. Det kan mycket väl bli följden av detta.

Vi alla, eller i varje fall några av oss, måste vara överens om att vårt intresse är att försvara jobben också i Sverige utan att ge avkall på att det ska sättas ordentlig press på branschen kollektivt.

Jag uppfattar att åtminstone vi socialdemokrater och regeringen är överens på den punkten. Kanske är det total enighet. Jag vet inte. Men

det är enormt viktigt att det inte bara blir de stora länderna som får diktera hur det kommer att bli.

2006/07:17
16 februari

Anf. 26 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Det är riktigt som Sven Gunnar Persson säger att man måste titta på hela kedjan när man bedömer utsläppen. Det är också det som är positionen, att inte bara räkna själva fordonet utan också bränslena, däck och mycket annat när man gör en samlad bedömning.

Svensk fordonsindustri är duktig och jobbar aktivt med att bli ännu bättre i utvecklingen av detta. Saabs nya motorer har dessutom lyckats förena miljövänliga bränslen med bättre effekt, vilket också är positivt. Men mer går att göra.

Vi behöver en samlad lagstiftning och samlade mål i EU för att EU ska bli konkurrenskraftigt men också i ett senare steg bli konkurrenskraftigt med världen globalt. Då är det viktigt att man tittar på EU utifrån de förutsättningar som finns mellan olika länder.

Vi har ingen annan uppfattning. Vi är helt överens med Socialdemokraterna om att det som nu görs ska göras på ett sådant sätt att Sverige kan fortsätta att vara aktivt i den tekniska utvecklingen och spela en tung roll i detta.

Det är ett samarbete som har startat bra för några år sedan och som vi nu tittar på hur vi ska fortsätta med svensk fordonsindustri. Vi ser positivt på om man kommer fram med en lagstiftning som är konkurrensneutral. Det är den svenska linjen i detta.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Om det inte är fler synpunkter på detta finner jag att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan.

Vi har en avvikande uppfattning från Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Frågan är om vi inte ska formulera det som så att det är en avvikande uppfattning i delar av upplägget. Kan vi göra så? Vi tackar för den delen.

Vi går vidare till ärende nr 5, som handlar om Lissabonprocessen för ekonomiska reformer.

Anf. 28 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

På konkurrenskraftsrådets möte kommer vi också att diskutera och sedan anta rådets bidrag till vårtoppmötet. Som ni vet presenterade kommissionen sin årliga framstegsrapport i december. I korthet menar kommissionen att Europas tillväxt börjar gå åt rätt håll men att det är mycket kvar att göra.

Bidraget från konkurrenskraftsrådet delar kommissionens bedömning och föreslår ett antal åtgärder för att stärka EU:s konkurrenskraft. Åtgärderna ryms under fem rubriker: den inre marknaden, bättre lagstiftning, forskning och innovation, industriell politik och SME samt den externa dimensionen av konkurrenskraft.

Regeringen välkomnar både kommissionens framstegsrapport och bidraget till vårtoppmötet.

Det finns två större utestående frågor att diskutera vid rådsmötet. Båda handlar om konkreta förslag till nya målsättningar, den 25-procentiga minskningen av administrativa bördan från EU-lagstiftning

och att höja ambitionsnivån för genomförande av EG-lagstiftning i medlemsländerna från 1 ½ procents till 1 procents underskott. Jag välkomnar båda förslagen och kommer att verka för att de kommer med i konkurrenskraftsrådets bidrag och fastställs vid vårtoppmötet.

I övrigt är det bra att den externa dimensionen av EU:s konkurrenskraft är med i bidraget. Regeringen kommer att fortsätta att driva vikten av öppna och väl fungerande marknader både inom EU och med tredje-land som en förutsättning för Europas konkurrenskraft.

Anf. 29 PER BOLUND (mp):

Vi kan i stort sett ställa oss bakom regeringens ståndpunkter. Men det är några saker som vi vill påpeka.

Vi är oroliga för att man tappat bort den del av Lissabonprocessen som handlar om miljö och hållbar utveckling. Vi tycker att det är väldigt viktigt att man håller fast vid den och att en utveckling mot ett mer hållbart Europa också kommer att leda till en positiv ekonomisk utveckling och till arbetstillfällen. Det är därför viktigt att hålla fast vid den.

Sedan anser vi också att regeringen samtidigt som man välkomnar utvecklingen av den externa dimensionen av konkurrenskraft, det vill säga handelsavtal med omgivande länder och regioner, ska påpeka att detta inte får stå i strid med eller motverka överenskommelser på internationell nivå om mänskliga rättigheter och hållbar utveckling.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går vidare till övriga frågor.

Anf. 31 Statssekreterare JÖRGEN HÄGGLUND:

Jag har inget ytterligare från min sida.

Anf. 32 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en kort fråga. Det är mer en kunskapsfråga från min sida. Det gäller punkten c, om utnyttjande av rösträtt av aktieägare. Såvitt jag förstår berör inte den fråga som diskuteras mellan EU och Sverige olika a- och b-aktier. Är det riktigt?

Anf. 33 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Herr ordförande! Det är riktigt. Det här är inte näringsministerns del av konkurrenskraftsrådets möte. Men det är helt riktigt. Det är inte a- och b-aktierna som diskuteras nu.

Anf. 34 JACOB JOHNSON (v):

När kommer den frågan?

Anf. 35 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Jag har inte uppfattat att den drivs med sådan kraft att den kommer upp. Det kan jag inte svara på här och nu.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Har statssekreteraren något på A-punktslistan som statssekreteraren vill ta upp?

2006/07:17

16 februari

Anf. 37 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Jag har inget ytterligare.

Anf. 38 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag ber om ursäkt, men jag skulle vilja ta upp en liten detaljfråga till som gäller konkurrenskraftsrådets bidrag till Europeiska rådet vad gäller uppföljningen av Lissabonprocessen.

Förslaget från kommissionen är att vi bland alla olika saker som vi stöder också ska stödja att man ska genomföra alla de åtgärder som man enades om under det finska ordförandeskapet vad gäller forskning och innovation. Innebär det att det står att vi kräver att de nu ska driva på utvecklingen mot det här stolliga europeiska teknologiska institutet? Det framgår inte av materialet om det ingår i den texten eller inte.

Om det gör det vill jag anmäla att vi socialdemokrater inte gillar det och att vi inte tycker att Sverige ska framföra vid bordet att man är överens om att detta ska genomföras och att det ska skickas som besked till Europeiska rådet.

Jag ber än en gång om ursäkt för att jag missade detta när frågan passerade. Men detta är en fråga från min sida, för det framgår inte om EIT ingår eller inte ingår i det Sverige stöder.

Anf. 39 Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND:

Herr ordförande! Det är riktigt. Den frågan diskuterades också i december. De frågor som vi också diskuterade här i EU-nämnden då är fortsatt aktuella, och frågan om EIT finns ju med i den rapport som nu presenteras.

Jag kan bara kort säga att tyska ordförandeskapet kommer att ta upp frågorna som handlar om både *governance* för EIT, hur EIT och dess *governing board* ska samverka med forskande delar, och inte minst, vilket ju Sverige har varit noga med att trycka på, hur EIT ska finansieras. Det är sagt att innan man har löst finansieringen kommer inte arbetet att gå vidare. Vi måste klara ut den delen först. Det är också Sveriges ståndpunkt.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Det här har ingen påverkan på den sammanfattning som jag tidigare gjorde i ärendet. Stödet kvarstår för regeringens uppfattning.

Det fanns såvitt jag förstod inga A-punkter och ingen från nämnden har något ytterligare att skicka med statssekreteraren. Därmed tackar vi för informationen.

2 § Miljö

Miljöminister Andreas Carlgren

Återrapport från ministerrådsmöte den 18 december 2006

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 20 februari 2007

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar miljöministern och även miljöministrarnas medarbetare välkomna.

Vi ska nu gå in på ärende nr 2 på dagens ärendelista som handlar om miljöfrågor. Vi lämnar A-punkterna tills vidare och börjar med en återrapport från mötet den 18 december.

Anf. 42 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Tack för att jag får komma hit.

Jag vill gärna nämna vad som togs upp på förra rådsmötet den 18 december.

Vi antog rådsslutsatser när det gäller det marina direktivet. Sverige hade önskat mer långtgående åtaganden, men ansåg ändå att direktivet är ett viktigt steg framåt genom att det ger en EG-rättslig ram för frågorna. Dessutom lyckades vi få in att direktivet uttryckligen stimulerar länder med särskilt utsatta marina vatten att gå före med pilotområden, vilket vi också vill utnyttja. Vi ser att detta kan bli ett politiskt viktigt stöd i inte minst Östersjöarbetet. Hittills har parlamentet visat på en högre ambitionsnivå än rådet, och det hoppas vi ska vara positivt för det framtida beslutet. Så långt om det marina direktivet.

I klimatfrågan var det en diskussion med uppföljningar från klimatkonferensen i Nairobi. Också där antogs rådsslutsatser. Det rådde enighet i rådet om att EU ska ha en ledande roll och att vi måste arbeta mycket intensivt för att få med oss andra länder som USA och Kina men också Indien och Ryssland.

Man kan se tre tydliga spår för EU:s arbete, dels trovärdighet genom att leva upp till de egna åtagandena, dels genom att sätta upp ambitiösa men realistiska mål, dels genom brobyggande mellan olika viktiga aktörer utanför EU.

I det fortsatta arbetet kommer naturligtvis också frågan om tekniköverföring att vara central. Redan på tisdag kommer klimatfrågan upp i ett nästa steg, och det ska vi alldeles snart prata om.

Det var också ett ärende uppe som gäller genmodifierad majs och frågan om man skulle häva Österrikes förbud eller inte. Kommissionen föreslog ett upphävande av förbudet. Resultatet av rådsmötet var, som väntat, att det fanns en majoritet mot kommissionens förslag. Med andra ord upphävdes inte det österrikiska förbudet. Sverige röstade för kommissionens förslag. En av de majssorter som diskuterades på mötet i december kommer åter upp på tisdag, den här gången när det gäller Ungerns förbud. Det ska vi också snart diskutera.

I frågan om biologisk mångfald antog vi rådsslutsatser. De utgör utgångspunkten för det fortsatta arbetet med att stoppa förlusten av den biologiska mångfalden både inom EU och globalt.

Vi hade frågan om Reach uppe som en A-punkt och antog regelverket. Jag tackade Finland för att de avslutat förhandlingarna med parla-

mentet eftersom detta har varit en viktig fråga att lösa. Vi hade självfallet, som jag också sade, önskat komma ännu längre vad det gäller framför allt substitution, men Reach ger för EU som helhet ett långt bättre skydd mot miljöfarliga kemikalier än vad som har gällt hittills.

Till sist vill jag nämna att Sverige hade anmält fosfat i tvättmedel som en punkt att diskutera på dagordningen och det behov vi ser av att revidera den europeiska lagstiftningen. I ett gemensamt brev från mig och Maud Olofsson uppmanar vi kommissionen att avveckla fosfater i tvätt- och rengöringsmedel. Vi har hittills fått sex länder med oss, nämligen Tyskland, Österrike, Italien, Ungern, Estland och även Norge, som ju har goda erfarenheter av att genomföra sådana förbud. Vi har också bilaterala kontakter med övriga länder för att få med oss så många som möjligt, inte minst Östersjöländerna. Så det här är ett arbete som går vidare. Jag överlämnade brevet personligen till miljökommissionär Dimas vid mitt besök i Bryssel den 22 januari.

När det gäller vårt initiativ på hemmaplan har Kemi fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett nationellt förbud. Remissvaren kommer in den 28 februari. Därefter ska regeringen ta ställning till hur omfattande förbudet i Sverige ska bli. Att det blir ett förbud är redan klart, men frågan är bara, med ledning av remissvaren, hur långtgående det ska bli.

Anf. 43 CARINA OHLSSON (s):

Jag har tre korta frågor. När det gäller klimatmålen kan man ana sig till hur de olika medlemsländerna har lyckats med de nationella åtagandena och vilka som är för eller emot ett högt mål. Är det några diskussioner om nationella åtaganden?

När det gäller biologisk mångfald är det jättebra att man diskuterar klimatfrågan. Det är oerhört viktigt. Man får bara inte glömma andra av våra miljömål. Biologisk mångfald är en fråga som ibland kan komma i skymundan när man diskuterar klimatfrågan. Dessa två frågor påverkar verkligen varandra.

Jag har funderingar vad gäller Reach och hur många ämnen Sverige ska åta sig att undersöka. Har den diskussionen kommit i gång än? Hur kommer finansieringen att gå till? Kan Sverige få betalt för att ta på sig att starta denna undersökning så att den kan bli kostnadstäckt? Man kanske kan ta på sig att undersöka fler ämnen än vad man tänkt från början för att försöka snabba på det hela.

Anf. 44 LARS TYSKLIND (fp):

Jag har en mer principiell fråga om majs och Österrike. När vi diskuterade detta förra gången var det svenska ställningstagandet logiskt utifrån det regelverk som finns. Miljöministern säger nu att en majoritet röstade emot. Vad har man för argument emot? Underkänner man regelverket som princip? Det känns som att vår ståndpunkt intogs utifrån det överenskomna regelverket.

Anf. 45 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag börjar med Carina Ohlssons frågor. När länder ser de största utmaningarna på hemmaplan är det klart att det ibland också skiner igenom vilka positioner man vill att EU ska inta i de internationella förhandlingarna. Vi kommer till det när vi talar om klimatfrågorna.

Frågan om vilka nationella åtaganden man ska göra för perioden efter Kyotoprotokollet återkommer vi till när vi talar om den nationella fördelningen. Det blir en senare fråga i EU.

Jag håller självklart med om att det finns ett samband mellan till exempel klimatfrågan, som diskuteras så mycket nu, och den biologiska mångfalden. Det är ett exempel på att det gäller att både hålla flera viktiga miljöfrågor levande samtidigt och göra nödvändiga prioriteringar i de lägen där det blir nödvändigt.

Frågan om Reach kommer vi att ha skäl att återkomma till. Låt mig bara konstatera att det nu ligger ett uppdrag till Kemikalieinspektionen att förbereda genomförandet av Reach på hemmaplan. De har också fått förstärkta resurser för det. Vi får lyssna på deras avrapportering bland annat om i vilken takt Sverige enligt deras förslag ska göra prövningarna.

När det gäller Lars Tysklinds fråga om GMO kan man nog bara konstatera att det finns olika traditioner i den europeiska debatten. Det är av skälet att vi tycker att man inte hävdar regelverket tillräckligt starkt som Sverige har intagit sin ståndpunkt. Jag beklagar att det är flera europeiska stater som sätter andra frågor och den egna uppfattningen före det gemensamma regelverk som man har kommit överens om. Som jag sade förra gången tror jag att både miljön och de små staterna tjänar på att vi i längden upprätthåller det regelverk som finns.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Om det inte är fler frågor på återrappporteringen föreslår jag att vi går över till agendan för nästa rådsmöte. Då är det punkt 3, Klimatförändringar.

Anf. 47 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr ordförande! Rådsslutsatsen om klimatet blir naturligtvis en viktig fråga på tisdag. Här kommer det att vara viktigt att Sverige gör omfattande insatser här hemma och samtidigt utgår från den självklara sanningen att vi inte kan lösa klimatfrågan utan en global ansats. EU kommer att ha en mycket viktig roll i det arbetet, inte minst när det gäller en överenskommelse om en klimatregim efter 2012. Det är mycket troligt att Sverige kommer att vara ordförande i EU när de avgörande förhandlingarna äger rum.

Miljörådet och Europeiska rådet har redan tidigare talat om att man bör sikta på utsläppsreduktioner på 15–30 procent till 2020 och 60–80 procent till 2050. Det har nu kommit nya underlag som pekar på hur bråttom och angeläget det är att snarast få till stånd kraftfulla globala utsläppsminskningar. FN:s klimatpanels senaste utvärderingsrapport pekar på kraftig mänsklig påverkan på klimatet. Dessutom vet vi sedan tidigare att Sternrapporten pekar på betydande ekonomiska konsekvenser av kommande klimatförändringar om inget görs.

Ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser innebär att EU nu går ett steg längre. Dels förtydligas de målsättningar som gäller för vad EU är berett att ta på sig, dels pekas på en del viktiga element i en framtida klimatregim. Sverige välkomnar och stöder ett åtagande om utsläppsminskningar för EU motsvarande 30 procent till 2020. Vi gjorde klart för övriga medlemsstater var vi stod redan under förra miljörådet den 18 december, även om frågan då inte var uppe till beslut.

Till skillnad från många av de andra medlemsstaterna, inklusive ordförordlandet Tyskland, anser inte vi att EU behöver villkora det målet mot andra länders prestationer. Sverige anser att EU ska sätta upp ett mål på 30 procent och att det målet bör antas med sikte på en internationell överenskommelse. Vi tycker inte heller att den 20-procentiga reduktion som Europeiska kommissionen har föreslagit räcker som mål för EU. Dessutom menar vi att det finns en risk för att två olika mål med villkor ger ett förvirrande budskap utåt, och vi riskerar då att försvåra de kommande förhandlingarna inför en kommande framtida klimatregim.

Utöver målet finns det två andra frågor som hänger nära ihop med målfrågan. Det är dels vilka kriterier som ska gälla för bördefördelningen mellan länderna, dels skrivningar kring det basår som målet ska jämföras med.

En del medlemsländer tycker att vi redan nu ska specificera vissa kriterier för bördefördelningen, medan andra tycker att en sådan teknisk diskussion kan tas senare. Sverige tillhör den senare gruppen som i det här läget inte vill lista ett antal kriterier. Politiskt vore det dessutom bra att undvika de uppsplitande diskussioner om bördefördelning som naturligtvis förr eller senare ändå kan komma. Det riskerar att leda till splittning i EU-läget just i ett skede när det är oerhört viktigt med enighet för att komma framåt internationellt.

Frågan om basåret handlar om en del östeuropeiska länder som enligt klimatkonventionen har möjlighet att välja basår. Flertalet parter har 1990 som basår. Det finns en förhoppning om att möjligheten att välja basår, det vill säga ett år med de högsta utsläppen som referens, skulle kunna ge ett mildare beting för de östeuropeiska länderna. Sverige anser att det här i och för sig är en teknisk fråga, men att den samtidigt är principiellt viktig eftersom vi inte vill att en sådan särlösning förs vidare till en framtida överenskommelse.

En annan fråga som diskuterades var koldioxidlagring eller CCS, alltså *carbon capture and storage*. En del länder vill inte att det här överhuvudtaget nämns som en lösning jämbördig med exempelvis förnybar energi och energieffektivisering, medan andra länder – dit hör Sverige – tycker att den skrivning som nu finns är balanserad och godtagbar. Det finns i sin tur naturligtvis också länder som skulle önska mycket mer långtgående skrivningar.

De parter som i dag har kvantitativa åtaganden står ju bara för ungefär 30 procent av de globala utsläppen om man ser till Kyotoprotokollet och överenskommelserna globalt sett hittills. Om dessa åtaganden nås kommer vi i bästa fall att ha stabiliserat utsläppen mellan 1990 och 2008–2012, och vi vet ju redan att det är en alldeles för låg ambition. Enligt FN:s klimatpanel skulle utsläppen behöva halveras till 2050. Därför behövs en gemensam vision för hur konventionens långsiktiga mål ska nås. Det är också helt nödvändigt med en bred och global överenskommelse för en framtida regim, och det är angeläget att andra industrinationer gör motsvarande ansträngningar, det vill säga industrinationer utanför EU. Industriländerna behöver även i fortsättningen gå före.

Utvecklingsländer, särskilt de mer avancerade, ska bidra på lämpligt sätt, bland annat genom att dämpa sina utsläppsökningar. Det kommer att vara särskilt viktigt att vi får med de länder som nu har snabbt växande ekonomier och som ju inom kommer att stå för de största utsläppen i

världen – större också än USA. Dit hör till exempel Kina. Däremot ska självklart inte de minst utvecklade länderna ha den typen av åtaganden.

Anf. 48 CARINA OHLSSON (s):

Som jag tidigare har sagt är det väldigt bra att man har en aktiv ställning från svenskt håll, och att man verkligen driver det 30-procentiga målet. Jag kan i och för sig förstå att Sverige inte vill diskutera de nationella åtagandena, eftersom vi inte har fått reda på regeringens ståndpunkt i den frågan. Det är klart att det då är taktiskt rätt.

Sedan funderar jag lite på motiveringarna. Det ser pedagogiskt och bra ut när man säger att man från svenskt håll har minskat utsläppen med 30 procent – det är ju liksom för att visa att det går att fortsätta med 30 procent till. Men jag hoppas att man också diskuterar det som är gjort från basåret 1990, det vill säga att vi hade ett mål på 4 procents minskning och att vi har nått det målet med råge redan nu samtidigt som vi har haft en ekonomisk tillväxt där vi är tillhör toppen jämfört med andra EU-länder. Vi kan visa dessa länder att hållbar utveckling är möjlig och att det går att kombinera ekonomisk tillväxt med ekologisk hållbarhet, så att vi inte bara ser vad som har hänt sedan 1970. Men jag antar att man tar med alla positiva saker som är möjliga att ta med.

Anf. 49 PER BOLUND (mp):

Vi vet nu från allt fler studier och rapporter på klimatområdet att utvecklingen går mot att vi snarare måste göra större nedskärningar av koldioxidutsläppen än vi tidigare trodde för att uppnå det tvågradersmål som EU har ställt sig bakom. Därför är det ju bra att Sverige driver på för 30-procentsnivån. När man hör många andra länder uttala sig verkar det som om det blir svårt att få igenom den linjen, och därför föreslår vi att EU-nämnden begränsar regeringens mandat till att man måste ha minst 30 procent i en överenskommelse. Ska man komma under det får man komma tillbaka och begära ett nytt mandat hos EU-nämnden, så att man visar att det verkligen är allvarligt. Det är uppenbart att 20 procent inte tillnärmelsevis är nog för att vi ska uppnå de klimatmål som EU har åtagit sig.

Sedan tycker vi också att man redan nu ska klargöra att man i nästa handelsomgång måste auktionera ut handelsrätter och inte dela ut dem gratis. Det är också en väldigt viktig åtgärd för att det ska vara möjligt att nå de här målsättningarna.

När det gäller lagring av koldioxid anser vi att Sverige ska ha en mer restriktiv hållning. Vi är självklart för att man fortsätter att forska och utveckla tekniken men att som EU föreslår utveckla tolv fullskaliga anläggningar fram till 2015 kommer att dra många tiotals miljarder kronor från bättre investeringar, till exempel i förnybar energi. Då tycker vi att man i stället ska satsa resurserna där man vet att det blir en positiv effekt.

Anf. 50 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag kan först säga att när det gäller jämförelserna på längre och på kortare sikt är vi ju helt överens om att utsläppen av koldioxid i Sverige sedan 1970 har minskat med 40 procent samtidigt som den ekonomiska tillväxten, alltså bnp, under samma period har ökat med 105 procent. Jämför man med perioden från 1990 har utsläppen minskat med 7 pro-

cent vilket är långt över våra Kyotoåtaganden, och den ekonomiska tillväxten, bnp, har ökat med 36 procent. Vi, Storbritannien och kanske något land till tillhör alltså dem som har brutit det här sambandet. Vi upprepar det ofta, och det är bra att det är många som hjälps åt.

Per Bolund hade en fråga om auktionering av handelsrätter, och det kommer vi tillbaka till redan när det gäller flyget. I princip har Sverige just denna uppfattning, och det är bara en fråga om hur snabbt vi kan övertyga andra länder om det även när det gäller handelssystemet i stort. Sverige tillhör verkligen inte entusiasterna när det gäller koldioxidlagring, men vi tycker att det är klokt med balanserade skrivningar. Det är i alla fall ett sätt att balansera mellan dem som är totalt negativa och dem som är mycket positiva i EU. I huvudfrågan, det vill säga i hur hög grad vi nu kan övertyga andra länder, arbetar Sverige mycket hårt för en uppslutning bakom dessa 30 procent. Just nu är det ett antal länder, framför allt i Östeuropa, som inte är övertygade och som motverkar det. Vi samarbetar med Storbritannien i den frågan för att skapa övertygelse, även om vår position är lite tydligare och klarare än den brittiska. I går fanns det tecken på att Danmark nu stöder Sveriges position, men det är självklart att begränsningar i vårt mandat just nu inte skulle underlätta det här. Det som är avgörande är ju att man inte i stället åstadkommer en minskning av ambitionen i förhållande till kommissionens förslag, och det är den rollen som Sverige kommer att spela så aktivt vi bara kan.

Anf. 51 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag ville bara ta upp den fråga som jag har tagit upp i ett antal andra sammanhang. Det gäller kollagringen. Innan Sverige så att säga skriver sig fast i överenskommelser som de facto innebär tolv fullskaliga demonstrationsanläggningar är det viktigt att vi gör en självständig analys av vilket antal som faktiskt behövs så att vi får ett relevant underlag för att gå vidare. Vi behöver också en självständig analys av vilken finansiering som krävs för fortsättningen. Det finns ju en olycklig subventionering av kolkraften i vissa länder, och det här riskerar att bli ytterligare en del i den subventionshanteringen. Jag förmodar att regeringen och Sverige är starkt emot detta.

Anf. 52 JACOB JOHNSON (v):

I går var det ett saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet i ett liknande ärende, nämligen kommissionens meddelande om att begränsa de globala klimatförändringarna till två grader fram till 2020. Vid detta saksamråd fanns det ju en enighet i miljö- och jordbruksutskottet om och ett stöd för regeringens uppläggning. Men där uppfattade jag det som att regeringen formulerat sig om en sänkning med minst 35 procent, inte 30 procent. Är det rätt uppfattat? Det är min fråga.

Anf. 53 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Låt mig börja med Sven Gunnar Perssons fråga. Det är nog bara att konstatera att just de här tolv anläggningarna inte är något som avgörs genom miljørådets beslut på tisdag. Däremot lär det vara så att det låg i det beslut som energirådet tog i går. Men när det gäller den principiella frågan om koldioxidlagring som helhet vill jag om igen säga: Sverige tillhör verkligen inte dem som driver på det här. Men vi kan konstatera

att det är en del av följderna av Kyotoprotokollet, och jag tror vi tvingas konstatera att det kommer att visa sig vara en av de nödvändiga komponenterna för att man som helhet ska gå i land med de åtaganden som finns.

Som svar på Jacob Johnsons fråga är det nog helt enkelt så att vi har talat om 30 procents utsläppsminskningar med sikte på en internationell överenskommelse hela vägen. Vi har även mycket övertygande argumenterat för att vi vill undvika en målsättning på 20 procent. Skulle det ändå bli så är det klart att Sverige tycker att det vore viktigare att målsättningen formulerades som *minst* 20 procent. Men vi har inte intagit den ståndpunkten, utan vi förespråkar en minskning med 30 procent.

Anf. 54 JACOB JOHNSON (v):

Då vill jag att den svenska ståndpunkten ska vara *minst* 30 procents minskning till 2020.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende men att det finns avvikande uppfattningar från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Då går vi vidare till punkt 4, Bidrag till Europeiska rådets vårmöte.

Anf. 56 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Miljörådet kommer ju, liksom energirådet och flera andra råd, att ge inspel till vårtoppmötet, där Lissabonstrategin för hållbar tillväxt och sysselsättning ska följas upp.

Som grund för slutsatserna ligger bland annat kommissionens årliga rapport inför toppmötet, den så kallade framstegsrapporten. Den tidigare presenterats här i EU-nämnden. Dessutom finns ett omfattande paket med energi- och klimatåtgärder som kommissionen presenterade i början av januari.

Miljörådets bidrag omfattar nu tre olika huvudområden. Det gäller dels innovation, dels klimat och energi och dels bättre lagstiftning. Sverige kan ställa sig bakom det förslag till slutsatser som ordförandeskapet har presenterat. Det är också min bedömning att det inte kommer att bli så väldigt stora diskussioner om de slutsatserna, eftersom resultatet under den tidigare dagordningspunkten som gäller klimatet kommer att föras in i bidraget till toppmötet. Detsamma kommer att gälla målen för förnybar energi, där resultatet av energirådets möte i går kommer att föras in också i miljörådets bidrag.

Man kan kort konstatera att både kommissionen och det tyska ordförandeskapet understryker hur viktigt det är med både klimat- och energipolitiken som en central fråga för toppmötet, och det välkomnar vi. Till exempel föreslås, som just har diskuterats, ett långsiktigt mål för minskning av växthusgaser på 30 procent till 2020, förutsatt att andra industrialiserade länder också gör motsvarande åtagande. Där redovisade jag på förra punkten Sveriges ståndpunkter. Dessutom föreslår kommissionen ett mål på 20 procents minskning av energiförbrukningen. Där kommer miljörådet att peka på åtgärder för energieffektivisering som ska genomföras.

Målen för förnybar energi avgjordes i går på energirådets möte. Där kan jag egentligen hänvisa till de redovisningar som nämnden tidigare har fått, men jag är självklart beredd att svara på frågor, både när det gäller målen för förnybar energi och målen för biodrivmedel.

När det gäller miljö, innovation och sysselsättning pekar miljørådet i sina slutsatser på grön tillväxt och åtgärder som både stimulerar jobben och miljön. Särskild vikt läggs på åtgärder som främjar efterfrågan på grön teknik inom olika politikområden. Miljørådet kommer också att vilja främja innovationer inom områden där Europa har bra kompetens och utveckla nya marknader, till exempel för koldioxidfri teknik, förnybar energi och energieffektivitet. Kommissionen kommer att se på hur handlingsplanen för energiteknik och andra EU-program kan utnyttjas för att främja innovationer på miljöområdet och lägga fram ett förslag till strategi i början av 2008. Rådet kommer också att efterlysa en länge väntad grönbok om användning av marknadsbaserade styrmedel.

Till sist, när det gäller bättre lagstiftning är Sverige som bekant mycket positivt till kommissionens program för bättre lagstiftning. Det är i linje med regeringens höga nationella ambitioner att åstadkomma verkliga skillnader både för företag och medborgare här i Sverige. Det är därför bra att miljørådet kan göra ett inspel på det här området. Det understryker vikten av att fortsätta med förenklingar och mer effektiva lösningar som samtidigt främjar en hög nivå på miljöskyddet.

Anf. 57 PER BOLUND (mp):

Jag tackar så mycket för föredragningen. Jag hade bara en synpunkt när det gäller energieffektivisering. Det målet är inte bindande som de andra målen är på klimatområdet. Jag tycker att den svenska regeringen ska ha linjen att det målet ska vara bindande på samma sätt. Energieffektiviseringen är en av de absolut viktigaste åtgärderna för att vi ska kunna nå de långsiktiga klimatmålen. Därför måste det finnas ett lika hårt tryck på det området som på de andra.

Anf. 58 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tänkte bara ställa en fråga. Det gäller att spara energi. Då undrar jag om man kommer att diskutera någonting om standard på produkter. Jag tänker på alla tv-apparater, radioapparater, skrivare och allt vad vi har nu för tiden som står standby och drar väldigt mycket el. Jag tänkte höra om det kommer upp till diskussion på något sätt att försöka ha en av- och påknapp i stället.

Anf. 59 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Till Per Bolund kan jag bara säga att vi är överens om vikten av att åstadkomma energieffektivisering. Däremot har det inte varit möjligt att i de slutsatser som nu har diskuterats fram i energirådet göra det målet bindande.

Till Christina Axelsson vill jag säga att en av de saker som nämns i slutsatserna är den energiförbrukning som går åt med mycket omfattande standbyfunktioner. Så det finns nämnt som en av de punkterna.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Vi går vidare till ärende 5, som handlar om att luftfartsverksamheten införs i systemet för handel med utsläppsrätter.

Anf. 61 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr ordförande! Precis innan jul förra året presenterade kommissionen ett förslag till ett nytt direktiv om att också ta med luftfarten i EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det är något som har diskuterats under väldigt lång tid. I september 2005 lade kommissionen fram ett meddelande om hur man skulle kunna begränsa flygets klimatpåverkan. Mot bakgrund av det antog miljørådet i december 2005 slutsatser där kommissionen uppmanades utarbeta direktivförslag om att ta med flyget i utsläppshandeln. Det är det förslaget som nu har presenterats.

Sverige välkomnar förslaget som sådant och är positivt till att luftfarten tas med i handelssystemet. Det är självklart att vi gör det eftersom luftfarten är en väldigt starkt växande sektor med stor klimatpåverkan. Luftfarten motsvarar i dag 3 procent av EU:s samlade utsläpp av växthusgaser. Mellan 1990 och 2004 ökade utsläppen från EU:s flygsektor med 87 procent. Från 2005 till 2020 förväntas mer än en fördubbling. Nya styrmedel behövs verkligen för att begränsa flygets klimatpåverkan. Det här är ett internationellt problem. Därför tycker jag att det är särskilt viktigt och glädjande att EU tar ett samlat grepp för att bemöta det. Jag är medveten om att internationellt flyg i dag inte omfattas av Kyotoprotokollet. Därför är det ännu mer angeläget att vi inom EU inför styrmedel som gäller luftfarten.

På miljørådet ska vi föra en första riktlinjediskussion om kommissionens förslag. Ordförandeskapet har fört fram ett antal frågor. Det handlar om systemets omfattning och relation till tredjeland, den totala tilldelningen, tilldelningsmetoder, regionala aspekter och klimatpåverkan utöver koldioxid.

Om jag börjar med att kommentera frågan om systemets omfattning stöder jag och Sverige kommissionens ambitioner att inkludera flygsektorn i handelssystemet så snart som möjligt. Kommissionen föreslår 2011 för flygningar inom EU och 2012 för flygningar som ankommer till och avgår från EU:s flygplatser. För att behålla konkurrensneutralitet tycker jag att det är viktigt att inte skilja mellan europeiska flygbolag och uto-meuropeiska flygbolag.

Jag är medveten om att tredjeland, däribland Australien och USA, har ställt sig mycket negativa till att EU ensidigt inför ett styrmedel som påverkar även deras flygbolag som flyger till och från EU. Det är klart att det kommer att vara viktigt att lyssna på deras ståndpunkter.

När det gäller frågan om den totala tilldelningen och tilldelningsmetoden föreslår kommissionen att den totala tilldelningen av utsläppsrätter till flygsektorn ska motsvara en stabilisering av snittet av utsläppen från den sektorn 2004–2006. Man menar också att tilldelningen ska vara harmoniserad på EU-nivå och vara en kombination av auktion och gratis tilldelning baserad på riktmärken. Kommissionens förslag innebär en auktionering på mindre än 5 procent.

Om jag först talar om tilldelningsnivån är det viktigt att ha klart för sig att kommissionens förslag är att snittet för åren 2004–2006 ska utgöra den totala tilldelningsnivån. Det är mest en teknisk fråga. Det handlar om vilka årtal man sedan jämför utsläppsskillnaderna med.

Eftersom flyget under de senaste åren har varit en starkt växande sektor och utsläppen har ökat så kraftigt är det självklart att Sverige förespråkar metoder som kommer att leda till de möjliga minskningarna av utsläpp från koldioxid. Det gäller alla sektorer men så även från flyget.

Jag tycker inte att vi nu ska göra några utfästelser för ambitionsnivån för handelsperioden efter 2012. Då är vi inne i en ny fas när det gäller handelssystemet som helhet. Då kommer vi också att kunna diskutera lösningar som ska gälla för den tiden när det gäller handelssystem, bubbler, hur det här ska kopplas till det avtal som gäller efter Kyoto, och så vidare.

Därför bör helt enkelt EU vara försiktigt med att ange tilldelningsnivåer för perioden efter 2012. Det kommer att vara en diskussion som också får föras i samband med att vi diskuterar en framtida global klimatregim.

När det gäller tilldelningsmetoden kommer jag att förespråka att rådsmötet ska gå betydligt längre än vad kommissionen har gjort. Sverige föreslår en hundraprocentig auktionering av utsläppsrätter till flygsektorn. Vi gör det för att en auktion likabehandlar befintliga och nya aktörer. Det är en fördel i en så dynamisk sektor som flygsektorn. En auktion tar hänsyn till en åtgärd som man har vidtagit tidigt. De som är effektiva behöver köpa färre utsläppsrätter. En auktion säkerställer konkurrensneutralitet mellan bolagen. Alla möter samma pris. Framför allt ger auktion uttryck för principen att förorenaren betalar. Flygbolagen möter ett pris för utsläppen. Så gör också passagerarna i sin förlängning genom påslag på biljettpriset.

Kommissionen föreslår en öronmärkning av auktionsintäkterna. Jag förespråkar en harmoniserad metodik för auktionering men menar att intäkterna ska tillfalla medlemsstaterna utan att öronmärkas. Det bygger på de budgeteringsprinciper som Sverige brukar förespråka i EU-sammanhang.

Jag tror att man också måste säga att det kan bli mycket svårt att övertyga våra och mina EU-kolleger om det här. Det är en långtgående hållning jämfört med det som övriga länder har förespråkat. Men full auktionering är något som Sverige drev redan under förhandlingarna om det första utsläppshandelsdirektivet. En översyn av utsläppshandeln i stort ska påbörjas nu i vår, och en auktionering inom flygsektorn ser vi som en väg mot ökad andel auktionering i hela utsläppshandelssystemet.

Jag ska också kort nämna de regionala aspekterna som ju ordförandeskapet frågade om. Vi menar att det är viktigt att beakta påverkan på perifera regioner som är beroende av luftfart som transportmedel. Men vi anser att det ska hanteras inom ramen för den befintliga EG-lagstiftningen och inte genom att det här direktivet ska anta särskilda regler.

När det gäller frågan om klimatpåverkan utöver koldioxid påminner vi om att flygets klimatpåverkan inte bara består av koldioxidutsläpp utan också av till exempel kväveoxidutsläpp och molnbildning. Sverige anser att det är viktigt att införa kompletterande styrmedel för annan

klimatpåverkan. Vi stöder att kommissionen lägger fram förslag senast under 2008, också med lagstiftning kring kväveoxider.

Till sist ska jag bara nämna sambandet med Kyotoprotokollet. Den modell som kommissionen föreslår där flygbolagen kan byta ut en så kallad flygutsläpps rätt till vanlig utsläpps rätt kan äventyra en del medlemsstaters möjligheter att uppnå åtagandena inom Kyotoprotokollet. Därför vill vi hitta ett sätt att lösa den frågan som inte äventyrar uppfyllelsen av Kyotoprotokollet. På den punkten har jag stöd av flera medlemsstater som har uttryckt oro, inte minst Irland och Danmark. Här gäller det att hitta en teknisk konstruktion, och vi ska också se till att den är hållbar och att den inte leder till oönskade effekter i jämförelserna mellan de olika delarna av utsläppshandeln.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Det har förekommit ett samråd kring den här frågan den 15 februari i miljö- och jordbruksutskottet där frågeställningarna var i princip desamma.

Anf. 63 CARINA OHLSSON (s):

Jag vill följa upp den ståndpunkt som vi socialdemokrater hade tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Vi ställer oss i stort sett bakom regeringens ståndpunkt och tycker att det är jättebra att man driver detta med full auktionering och att det ska ingå handelssystem, men det ska däremot inte vara i samma bubbla som den övriga utsläppshandeln. Motiveringen till det är att vi är rädda för hur det kommer att påverka vår svenska basindustri. Vi tror att det finns en större betalningsvilja och betalningsmöjlighet inom flygsektorn. Vi är oroade över det.

Sedan hade vi också ett särskilt yttrande om tilldelning, men det framför vi inte som en avvikande mening. Vi vill att det ska vara parallella system så att man får se hur det kommer att hanteras fortsättningsvis. Det är möjligt att det ska vara inom samma på sikt, men till att börja med vill vi att det ska vara i parallella system.

Anf. 64 PER BOLUND (mp):

Herr ordförande! Vi ställer oss också bakom de ståndpunkter som har antagits i miljö- och jordbruksutskottet av s, v och mp. Det är två stycken. Vi ställer oss också bakom det som v- och mp-ledamöterna tog ställning till, nämligen att även flyg vid statsbesök och liknande och militära flyg ska ingå och betala enligt *polluter pays principle* som gäller för alla som förorenar.

Sedan vill jag förtydliga och trycka på ytterligare, utöver det som miljöministern sade, när det gäller andra climateffekter. Vi tycker att den svenska regeringen ska kräva en tidsplan för när alla de övriga climateffekterna ska hanteras och hur det ska ske. Vi är oroliga för att flygindustrins intresse att vara med i handelssystemet går ut på att de vill undvika att betala för övriga climateffekter. Därför tycker vi att det ska finnas en tydlig tidsplan även för molnbildning från vattenånga och kväveoxider. Det måste ske innan man släpper in flyget i handelssystemet.

När det gäller tilldelningen anser vi att man inte kan utgå från att flyget är ökande. När det gäller att utforma bubblans storlek måste vi utgå från att flyget ska följa samma utveckling som EU:s utsläpp i stort. Man

måste minska bubblan framöver, och det bör ske från dags dato till 2011 när utsläppssystemet ska börja gälla för flyget. Då måste bubblan minska så att man ser att målet för koldioxidutsläppen uppnås inom EU.

2006/07:17
16 februari

Anf. 65 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag tror att det förekom ett missförstånd i diskussionen i miljö- och jordbruksutskottet i går där det fanns en föreställning om att EU-kommissionens val av jämförelseår med snittet 2004–2006 är avgörande för vilken utsläppsnivå som handeln kommer att bygga på. Så är det alltså inte, utan det är en teknisk fråga. Man väljer tre år för att få fram ett snitt, och sedan väljer man vilken ambitionsnivå man sedan lägger tilldelningen på oberoende av snittår. Regeringen delar i denna fråga, precis som när det gäller handelssystemet som helhet, uppfattningen att det ska vara en mycket restriktiv tilldelning. Det är den linje Sverige har agerat efter.

Frågan om olika system är också väsentligt mer komplicerad. Det är därför som den svenska regeringen pekar på den problematik som finns, och det gjorde jag nyss, men vi binder oss ännu inte helt och hållet för den lösning som finns. Det kan bland annat finnas åtaganden som följer av Kyotoprotokollet och de åtgärder som vidtas med anledning av den internationella luftfartsorganisationens, ICAO, riktlinjer. Det kommer vi att pröva ytterligare.

När det gäller frågan om andra climateffekter delar vi uppfattningen att det är viktigt att också ge sig på dem. Att vi är mest bestämda om kväveoxiderna beror på att det är där vi också har starkast stöd av de vetenskapliga resultat som har kommit fram. Det är lite mer komplicerat när det gäller frågan om molnbildning.

Med det tror jag att jag har kommenterat de frågor som har varit uppe.

Anf. 66 CHRISTINA AXELSSON (s):

Frågan om flyget, utsläppsrätter och annat kommer vi också att titta på i trafikutskottet senare när vi har chans till det. Jag tänkte ställa en fråga som handlar om marktransporter i anslutning till flyget. Enligt det tillståndsvillkor som i dag råder på Stockholm Arlanda till exempel pratar man om utsläpp av koldioxid och kväveoxid från flygverksamheten men också från marktransporter i anslutning till flygplatsen. Hur kommer det in när det gäller den här EU-frågan? Har man tittat någonting på de marktransporter som sker? Man kan inte öka flygverksamheten hur mycket som helst på Arlanda utan att minska marktransporterna. Det skulle ju bidra ganska mycket om man lägger till den aspekten, som vi redan har gjort här i Sverige.

Anf. 67 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag har ingen annan uppfattning än regeringens ståndpunkt i den här frågan. Jag tycker att det är angeläget att regeringen återkommer till EU-nämnden, till miljö- och jordbruksutskottet eller till den instans som nu anses mest lämplig med konsekvensanalyser och bedömningar när det gäller påverkan på de sektorer som redan handlar inom en bubbla när en ny sektor förs in. Det är möjligt att det redan finns. Det har säkert gjorts i vissa branscher, men det vore bra med en mer översiktlig sådan konse-

Anf. 68 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Christina Axelsson tar upp frågan om marktransporter. Det förslag som kommissionen nu lägger fram gäller just själva flyget. Jag menar att det gäller att se till ett större samband som gäller både marktransporter och transportsektorn som helhet. Det gäller inte minst att se det i samband med till exempel sjötransporterna. Sverige kommer att få anledning att återkomma till frågan om hur utsläppshandeln som helhet bör utformas när gäller flygsektorn och framför allt övrig transportsektor. Det är frågor som vi kommer att återkomma till.

Som kommentar till Sven Gunnar Perssons påpekande vill jag nämna att det är bland annat med anledning av den typen av konsekvenser som jag pekar på hur viktigt det är att man inte utan vidare gör utsläppsrätterna från flyget jämförbara med utsläppsrätter från andra sektorer. Hur det ska utformas är en fråga som vi nu vill pröva vidare och även bedöma konsekvenserna av. Där finns det säkert skäl att återkomma och ge en sådan redovisning. Nu är det en första riktlinjediskussion. Där kommer vi från svensk sida framför allt att betona vikten av omfattande auktionering. Direktivet kommer tidigast upp till beslut i höst. Vi har fortfarande tid att diskutera de här olika frågorna. Sverige kommer att fortsätta att bereda dem.

Anf. 69 SOFIA ARKELSTEN (m):

Jag tänkte nämna två saker. Det är väldigt bra att Sverige driver de här auktioneringarna. Vi behöver få in mer marknadsekonomi i miljöpolitiken. Sedan vill jag också understryka att jag tycker att det är positivt att vi hittar ett system så att det inte blir flera parallella system. Det skapar faktiskt krångel. Men det är viktigt att en flygutsläppsrätt gäller just flyget och en industriutsläppsrätt gäller industrin. Det var mina korta anmärkningar.

Anf. 70 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill bara anmäla en avvikande mening med hänvisning till sammanträdet i miljö- och jordbruksutskottet till protokollet.

Anf. 71 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tänkte bara säga att det är vackert så att ministern återkommer. Det är bra. Men jag tycker att det är viktigt att ta med detta med marktransporter. Jag hoppas verkligen att ministern lyfter upp det nu när ministern ska åka till EU diskutera med de andra som har flugit dit.

Anf. 72 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag instämmer i att det är viktigt att som helhet utveckla ett marknadsekonomiskt tänkande när det gäller ekonomiska styrmedel på miljöområdet. Att göra auktioner för utsläppsrätterna är ju en del av det.

Sedan kan jag bara konstatera att kommissionen precis har lagt fram sitt förslag. Sverige har hunnit längre i vår bedömning och våra ståndpunkter än flera av våra europeiska kolleger. Jag tror inte att vi så här

långt behöver skämmas för vårt sätt att förbereda det. Den dag som vi har så snabba transporter ned till Bryssel att vi inte behöver flyga kommer naturligtvis att innebära många fördelar också för miljön.

2006/07:17
16 februari

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den föredragningen. Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan men att det har anmälts avvikande mening från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i delar av upplägget enligt det protokoll från miljö- och jordbruksutskottet från den 15 februari 2007 som biläggs till vårt protokoll.

Sedan går vi vidare i dagordningen till ärende nr 6 som handlar om en temainriktad strategi för hållbar användning av bekämpningsmedel.

Anf. 74 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr ordförande! På rådets bord ligger det nu ett förslag till rådsslutsatser om den temainriktade strategin för hållbar användning av bekämpningsmedel. Som jag tidigare har informerat om här innefattar arbetet i rådet för tillfället dels den temainriktade strategin med det direktiv som hör till och som gäller hållbar användning av bekämpningsmedel, dels ett förslag till reviderat regelverk för utsläpp av växtskyddsmedel på marknaden.

Arbetet är prioriterat av regeringen, och den svenska ståndpunkten är att de här delarna tillsammans leder till en hög skyddsnivå för människa och miljö. Det är därför det är bra att Sverige i förslaget till rådsslutsatser har fått gehör för behovet av att ha en sammanhängande politik på området. Det har saknats ett gemensamt regelverk för användningen av bekämpningsmedel, och den luckan pekar nu slutsatserna på och välkomnar samtidigt förslaget till direktiv som ett förslag som kan fylla det tomrummet. Jag är ganska nöjd med slutsatserna och det faktum att de också nu lägger vikt vid behovet av att minska beroendet av bekämpningsmedel.

Strategin är som dokument väldigt övergripande. Det är naturligtvis i det faktiska förhandlingsarbetet, både om direktivet om hållbar användning och om förordningen om utsläppande av växtskyddsmedel, som den verkliga ribban läggs. Sverige har mycket bra erfarenheter av ett systematiskt riskminskningsarbete när det gäller bekämpningsmedel. Det ger utgångspunkten för vår fortsatta förhandlingslinje.

Anf. 75 PER BOLUND (mp):

Vi tycker också att det är bra att man arbetar strategiskt med att minska bekämpningsmedel, men vi tycker väl att det är lite brist på konkreta åtgärder. Vi skulle vilja att man slog fast en målsättning att man ska minska användningen av jordbruksgifter med 50 procent under en tioårsperiod.

Sedan vill vi också att den svenska regeringen trycker väldigt hårt på substitutionsprincipen, det vill säga att man fasar ut de allra farligaste och giftigaste kemikalierna och ersätter dem med bättre alternativ ur både miljö- och hälsoperspektiv.

Anf. 76 ERIK A ERIKSSON (c):

Herr ordförande! I Sverige kan vi se att den ekologiska odlingen ökar dag för dag. Det är positivt, och så långt är allt gott och väl. Därtill har vi en betydande användning av bekämpningsmedel och växtskyddsmedel, vilket vi behöver för att kunna ha livsmedel varje dag i Sverige. Detta glöms ofta bort i debatten. Därför välkomnar vi det arbete som ministern har presenterat. Det står också här att rådet välkomnar strategin.

Du sade själv att du är ganska nöjd. Då är jag nyfiken på var detta eventuellt kan stöta på patrull.

Anf. 77 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Först vill jag säga att de konkreta åtgärder som Per Bolund efterfrågar är sådant som kommer in när det gäller dels behandlingen av direktivet, dels behandlingen av förordningen. De två frågorna ligger i jordbruksrådet. Däremot kan jag konstatera att substitutionsprincipen hör till de frågor som Sverige där driver hårt.

Som svar på Erik Erikssons fråga kan jag säga att det jag inte är riktigt nöjd med bland annat är just substitutionsprincipen, där vi skulle vilja gå längre och ha det tydligare. Det är detta vi nu arbetar för.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns ytterligare frågor finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i det här ärendet.

Då går vi vidare till ärende 7, som handlar om det tillfälliga förbudet mot användning och försäljning i Ungern av genetiskt modifierad majs.

Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Då vill jag börja med att bara nämna en mer övergripande fråga som var uppe förra gången jag var här i EU-nämnden. Jag sade då att vi skulle förbereda och lägga ett uppdrag på de berörda myndigheterna när det gäller att göra en del övergripande bedömningar. Jag vill bara konstatera att det uppdraget nu är givet, dels till Jordbruksverket, dels till Naturvårdsverket. Det handlar om att utreda hur eventuell odling i Sverige av genetiskt modifierade grödor med introducerad herbicidtolerans kan påverka miljö kvalitetsmålen Giftfri miljö, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv, både på kort och på lång sikt. Rapporten ska lämnas till regeringen senast i oktober i år och blir en viktig grund för vidare diskussion när det gäller effekterna av att eventuellt introducera herbicidtoleranta grödor i Sverige.

Den fråga som kommer upp nu på rådsmötet gäller ett nationellt förbud i Ungern mot import av en genetiskt modifierad majssort. Kommissionen föreslår att Ungern ska upphöra med de nationella förbuden. Den majs som Ungern har infört förbud mot, MON 810, är samma gröda som var uppe till diskussion här inför rådsmötet i december. Då skedde omröstning om ett förbud som Österrike hade infört, och som jag nämnde tidigare röstade Sverige då för kommissionens förslag om att upphöra med förbudet. Det ärende som nu är aktuellt behandlades i kommissionens kommitté i september förra året. Eftersom kommittén då inte kunde avge ett beslut kommer nu rådet, enligt de regler som gäller, att rösta i frågan.

Ärendet har prövats både av den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten Efsa och av svenska Jordbruksverket. Efsa har även särskilt bedömt om nya vetenskapliga undersökningar kan peka på risker med den aktuella majssorten. Ingen av myndigheterna finner att Ungern har några vetenskapliga skäl att åberopa den aktuella skyddsklausulen för att kunna fortsätta med förbuden. Efsa anser inte heller att sådana fakta har uppkommit som skulle tyda på att den genetiskt modifierade majsens skulle utgöra någon risk för hälsa eller miljö.

Ungern har beretts ett antal tillfällen att stödja sig på relevant vetenskapligt underlag för att kunna åberopa skyddsklausulen i direktivet. Eftersom Ungern inte har lyckats visa att produkterna utgör en risk för miljö eller hälsa anser jag att Sverige ska rösta för kommissionens förslag.

Jag vill också peka på att EU har en mycket stark, robust och säker lagstiftning när det gäller GMO. Det är utförliga riskbedömningar som ligger till grund för krav på att en produkt ska få marknadsgodkännande. Jag tycker därför att det är mycket viktigt att medlemsstaterna inte missbrukar den ventil som finns i direktivets skyddsklausul. Det undergräver den gemensamma lagstiftningen och skulle också på sikt i andra frågor vara ett hot mot både de regler som skyddar små stater och de regler som skyddar miljön. Jag anser att detta ska vara en skyddsklausul som bara kommer i fråga enligt reglerna, det vill säga när det finns säkra vetenskapliga uppgifter om att en produkt kan vara skadlig för hälsa och miljö.

Anf. 80 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vill bara säga att vi intar samma principiella inställning som vi gjorde förra gången här i höstas, nämligen att vi tycker att det är nationerna själva som ska bestämma detta.

Anf. 81 PER BOLUND (mp):

Jag tycker att det blir en väldigt konstig hållning när Österrike har fått uppskov med att introducera den här majssorten medan Ungern enligt Sveriges hållning ska tvingas att göra det. Vi tycker att den rimliga slutsatsen av den tidigare omröstningen måste vara att även Ungern borde få tillstånd att ha speciella regler.

Sedan vill jag också peka på att Riksrevisionen har varit kritisk mot Jordbruksverket för att man inte tar tillräcklig hänsyn till långsiktiga miljöeffekter när GMO släpps ut i naturen. Det borde påverka trovärdigheten hos Jordbruksverket även när det gäller att ta hänsyn till EU-reglerna, som i det här fallet.

Anf. 82 JACOB JOHNSON (v):

I enlighet med tidigare ärende gällande Ungern vill jag som företrädare för ett EU-kritiskt parti här hävda subsidiaritetsprincipen och viss civil olydnad, som ganska många medlemsstater också gör. Vi tycker att Ungern ska få besluta självt i den här frågan.

Anf. 83 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag tycker att det är en intressant diskussion. Det är många som just nu bryter med de principer som gäller för vad Sverige brukar tillämpa i

EU-samarbetet. Jag bara konstaterar att det var under den förra regeringen som den röstning som gjordes i kommittén i september förbereddes. Den position som Socialdemokraterna nu intar stämmer alltså inte med den position man hade när ärendet förbereddes, utan det är en typisk oppositionsståndpunkt. Den ligger inte heller i linje med de principer som Sverige har tillämpat för att följa EU-reglerna, bland annat just för att skydda miljön.

Det är väl den andra kommentaren när det gäller det Per Bolund säger. Sverige hade samma ståndpunkt när det gällde Österrike, så vi har följt en helt konsekvent linje.

Jag kan i och för sig sätta frågetecken för Riksrevisionens förmåga att göra de vetenskapliga bedömningarna, men däremot är jag mycket övertygad om att det är viktigt att titta på de invändningar som Riksrevisionen har haft. Det gör vi för närvarande, och jag konstaterar att alla de invändningar som Riksrevisionen har haft är frågor som ändå är föremål för utredning sedan tidigare. Vi kommer att återkomma till dem allihop.

Till sist är det nog bara att konstatera, Jacob Johnson, att om många länder skulle resonera så att man kan tillämpa regler när man vill och avstå när man vill skulle ganska mycket av EU:s miljöskydd falla samman.

Anf. 84 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag hade önskat att den svenska ståndpunkten skulle ha anslutit till det stora flertalet länders ståndpunkt att Ungern ska få behålla sitt förbud. Men med hänvisning dels till överenskommelser allianspartierna emellan som också innehåller ett gemensamt utredningsarbete i GMO-frågorna, dels till det utredningsarbete som ska inledas av Jordbruksverket när det gäller konsekvenserna för miljön av vissa GMO kan jag ändå hysa en viss förståelse för den presenterade ståndpunkten.

Sedan är jag lite överraskad av avslutningen på miljöministerns inlägg och den hyllning till den europeiska prövningsorganisationen som miljöministern ger uttryck för. Det finns ju faktiskt vissa frågetecken som gör att i varje fall jag inte vill ge Efsa med flera *carte blanche* för framtiden. Här gäller det att se upp.

Anf. 85 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det är intressant att konstatera att det inte bara är vi som har bytt fot. Även kd och c har ju faktiskt bytt åsikt i den här frågan, och det finns väl ingen anledning att inte tycka att vi kan bli klokare och duktigare på olika områden. Det vore ganska förskräckligt om vi alltid var tvungna att hålla på en ståndpunkt som vi kanske har intagit många år tidigare.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Jag ska inte ge mig in i polemiken, men jag undrar om det finns ytterligare synpunkter i ärendet. Om det inte gör det kan jag konstatera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet, men att det finns en avvikande mening i frågan hos s, v och mp.

Då går vi vidare till nästa ärende på dagordningen. Det handlar om genetiska modifierade organismer i döda nejlikor.

Anf. 87 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Det är ju inte Sverige utan kommissionen som väljer när de här omröstningarna ska komma upp. Nu kommer en omröstning om godkännande av genetiskt modifierad nejlika. Nejlikan är modifierad för att få lila kronblad.

Ansökan har lämnats in av ett australiskt företag till den nederländska behöriga myndigheten och ansökan omfattar import, distribution och försäljning av snittblommor. Ansökan omfattar inte odling i EU.

Nejlikan har bedömts som säker både av den nederländska myndigheten, av Efsa – som jag i och för sig inte har anledning att hylla men vars rekommendationer vi brukar följa – och av svenska Jordbruksverket. Om nejlikan godkänns kommer den att vara märkt som genetiskt modifierad, och det kommer att finnas krav på spårbarhet och övervakning av nejlikan.

Både svenska och övriga myndigheter inom gemenskapen har ansett att nejlikan är säker ur miljö- och hälsosynpunkt. Därför bedömer jag att ett godkännande för utsläppande på marknaden kan medges, och jag kommer att rösta för ett sådant godkännande på mötet nu på tisdag.

Anf. 88 PER BOLUND (mp):

Vi från Miljöpartiets sida tycker att man ska ha en väldigt restriktiv hållning när det gäller genmodifierade organismer över huvud taget men särskilt sådana där man har att göra med en gen som styr herbicidresistens. Vi vet att riskerna att man får ut herbicidresistens kan vara otroligt stora. Detta kan ske antingen genom spridning till andra arter eller att arten i sig blir ett ogräs som man får stora problem med i framtiden som man inte kan åtgärda med hjälp av herbicider.

Därför anser vi att linjen borde vara att inte godkänna denna art.

Anf. 89 JACOB JOHNSON (v):

Jag ansluter mig till Per Bolunds argumentation.

Anf. 90 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag vill bara nämna att nejlikan inte kommer att odlas i EU och att det inte heller finns några arter i Sverige som nejlikans egenskaper skulle kunna överföras till. Det är fakta som kan vara bra att känna till i sammanhanget.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några ytterligare synpunkter finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet med en anmäld avvikande mening från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går till ärende 9 på listan. Det handlar om minskade koldioxidutsläpp från bilar.

Anf. 92 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Den 7 februari i år presenterade kommissionen ett meddelande med en översyn av den nuvarande strategin för att minska koldioxidutsläppen från lätta bilar. Kommissionen föreslår att medelvärdet av koldioxidutsläpp år 2012 ska vara högst 130 gram per kilometer från nya personbilar

och högst 175 gram per kilometer från nya godstransportbilar. Dessutom ska kompletterande åtgärder som biodrivmedel, *ecodriving* och bättre bilunderhåll minska koldioxidutsläppen med ytterligare 10 gram per kilometer.

Det framgår emellertid inte av kommissionens meddelande hur medelvärdena ska uppnås. Det ska kommissionen presentera i slutet av året eller senast i mitten av nästa år.

Vid miljørådets möte nu den 20 februari blir det en första politisk debatt om kommissionens förslag. Debatten kommer att utgå från två frågor: dels om ministrarna anser att det nuvarande frivilliga avtalet med bilindustrin bör ersättas med ett bindande lagkrav, dels om ministrarna instämmer i kommissionens förslag om mål för år 2012.

Sverige välkomnar strategiförslaget. Vi kommer att svara ja på frågan om vi anser att det behövs bindande lagkrav. Vi kommer också att svara ja på frågan om vi ställer upp på kommissionens förslag om mål. Vi menar att de här förslagen har stor betydelse för möjligheterna att uppnå de mål som gäller enligt Kyotoprotokollet.

Från miljösynpunkt är det viktigt att medelvärdena är ambitiösa och att de ger alla tillverkare av lätta bilar drivkrafter att minska utsläppen av koldioxid. Därför anser Sverige att medelvärdena bör utformas på ett sådant sätt att de när det gäller teknikutveckling sätter lika hård press på tillverkare av små personbilar som på tillverkare av större familjebilar.

På miljørådsmötet kommer Sverige att uppmana kommissionen att utforma systemet på ett sådant sätt att också i fortsättningen olika stora bilar tillåts – bilar som uppfyller människors olika behov – samtidigt som detta säkrar att de bindande målen nås.

Vidare kommer Sverige på miljørådsmötet att uppmana kommissionen att ta fram ett system för kontroll och uppföljning av de kompletterande åtgärder som ska göra att koldioxidutsläppen minskas med ytterligare 10 gram per kilometer.

Anf. 93 SOFIA ARKELSTEN (m):

Du pratade om att systemet ska sätta lika hård press på alla tillverkarna. Naturligtvis låter det jättebra. Vi ställde tidigare i dag frågan till Jöran Hågg Lund som i stället för Maud Olofsson var här. Det vore bra att redan nu föra in diskussionen om segmentering – huvudfrågan i diskussionen. Har du möjlighet att göra det? Det gäller att vi verkligen hamnar på ett medelvärde, utan att egentligen förbjuda stora bilar. Många människor har ju på olika sätt behov av bilen.

Anf. 94 PER BOLUND (mp):

Vi tycker att det är en bra princip som kommissionen här för fram och välkomnar regeringens förslag om att stödja den linjen. Däremot tycker vi att den urvattning som har skett från 120 gram per kilometer, som var den frivilliga överenskommelsen men som bilindustrin inte ens varit i närheten av, till 130 gram är någonting som vi inte kan ställa upp på. Vi tycker att regeringens linje måste vara att bibehålla nivån 120 gram.

Vi är också mycket oroade över den *long term vision* som läggs fram i papperen här. Man talar om 95 gram koldioxid per kilometer till år 2020 – s. 10 i dokumentet i fråga. Vi anser att det är en alldeles för låg

nivå. Ambitionsnivån måste vara betydligt högre än så. Vi tycker att ett mål om högst 80 gram i så fall är mer rimligt när det är på så lång sikt. Det är ändå åtta år efter det tidigare målet.

Vi är mer tveksamma till regeringens linje att det ska vara lika hård press på teknikutvecklingen för alla tillverkare. Vi tycker att det strider mot grundprincipen enligt *polluter pays principle*. I EU är det så att de fordonstillverkare som bygger bilar med högsta utsläppen har ett större ansvar för att minska sina utsläpp än de biltillverkare har som redan i dag har en bilpark med låga utsläpp. Vi tycker att den principen är någonting som vi inte kan ställa upp på.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påpeka att vi har haft delar av den här diskussionen med statssekreteraren från Näringsdepartementet.

Anf. 96 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

När det gäller Sofia Arkelstens fråga vill jag säga att jag delar uppfattningen att det är viktigt att ta hänsyn till att olika konsumenter har helt olika – helt legitima – behov. En barnfamilj till exempel har andra behov än den som är ensamstående eller än en parfamilj – eller hur det nu kan se ut. Det gör att vi har skäl att upprepa det som vi kommer att säga: att vi vill att man lägger fram förslag som ger en tillräcklig press på minskade utsläpp, både från större och från mindre bilar. Dessutom vill vi att inte bara utsläppen utan även bränsleförbrukningen ska påverkas. Också det kommer att vara en viktig fråga att ta upp i det fortsatta arbetet.

Självklart menar vi att det är viktigt att målet om 120 gram per kilometer uppnås dels som ett snitt för fordonstillverkarna, dels genom andra kompletterande åtgärder. Därför är det mycket viktigt med ett system för uppföljning och därför ställer vi det kravet. Det viktiga med att målet uppfylls är inte nödvändigtvis att hela den bördan läggs på bilindustrin. Kan vi också stimulera fram en ökad användning av rena biodrivmedel kommer det att ha stor betydelse. Det är en av de delar som här kommer att spela en viktig roll i arbetet framöver.

Små bilar utgör redan nu en stor andel av bilarna i Europa. Det blir lika viktigt att också små bilars utsläpp minskas, för annars riskerar vi att tvärtom inte nå utsläppsmålen som helhet.

Sedan har vi de långsiktiga målen. Varken Sverige eller miljørådet tar på tisdag ställning till de långsiktiga ambitionerna, utan det är frågor som vi får återkomma till.

Anf. 97 JACOB JOHNSON (v):

Också vi tycker att det är bra med en bindande lagstiftning. Vi stöder regeringens ståndpunkt där men vill stå kvar vid det gamla målet om 120 gram per kilometer – det frivilliga målet. Vidare instämmer vi inte i ståndpunkten vad gäller pressen på teknikutvecklingen. Den pressen bör vara störst på dem som förorenar mest.

2006/07:17
16 februari

Anf. 98 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag har en fråga som gäller tunga fordon, lastbilar. I min valkrets finns det ju ett företag som utvecklar sådana för försäljning över hela världen, alltså inte bara i Europa. För dem och för många andra är det av otrolig betydelse att de standarder, de krav, som nu sätts upp och som ska gälla också i en avlägsen framtid är utvecklade samtidigt som snarlikt görs i till exempel USA. Det gäller att inte få en uppsättning regler år 2011 på ett ställe och sedan en helt annan uppsättning regler med helt andra variabler, helt andra mätmetoder och annat två år senare på ett annat ställe, utan att det här kan göras ihop.

Det är otroligt viktigt att Sverige driver på så att vi inte får världens bästa regler i EU och någonting helt annat någon annanstans, i praktiken innebärande att Volvo inte har möjligheter att utveckla det här. Det måste i stället bli en förhandling också med amerikanerna om att de mer avlägsna mål som sätts upp redan från början utarbetas tillsammans.

Min fråga är om miljöministern tänker bilda opinion för detta och driva på så att det här sker. Det är inte helt enkelt. Redan i utgångsläget är det svårt att komma överens mellan 27 länder. Blandas sedan också USA in blir det inte enklare.

Detta är kolossalt viktigt, åtminstone för oss som bor i Göteborg. Där skulle jag vilja ha ett tydligt besked från miljöministern.

Anf. 99 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag delar miljöministerns sätt att uttrycka ståndpunkterna. Men det är angeläget att vi redan i början av de här diskussionerna markerar vad som är viktiga frågor för Sverige. Leif Pagrotsky har pekat på någon sådan och Sofia Arkelsten på andra. Jag vill göra ett medskick, delvis relaterat till det Sofia Arkelsten sade. Det gäller då de höga ambitioner som nu finns även när det gäller mellanklassen och familjebilsegmenten att ersätta gamla drivmedel, fossila drivmedel, med förnybara. På något sätt måste detta kunna avräknas i samband med att genomsnittet räknas ut.

För närvarande är väl beräkningsgrunden för koldioxidutsläpp från en familjebil tillverkad i Sverige – med amerikanska ägare – sådan att utsläppsmängden baseras på att bilen drivs på bensin även om den också kan köras på etanol. Detta är väl inte särskilt bra som underlag när man går in i ett sådant här arbete.

Anf. 100 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Först vill jag konstatera att tunga fordon inte omfattas av det här förslaget. Men Sverige driver på inom FN-systemet, inom ramen för det som kallas för UNECE för globala bränslestandarder och certifieringssystem för motorer. Sverige driver alltså redan detta.

Jag vill också konstatera, utifrån vad bland annat Jacob Johnson varit inne på, att målet om 120 gram gäller. Det är det som kommissionen här föreslår så där finns det inte olika uppfattningar.

När det gäller det som Sven Gunnar Persson och andra tar upp menar vi att det är viktigt att kommissionens mål ska vara sådana att hänsyn tas till bilar som drivs med rena biodrivmedel, till exempel E 85. Men vi menar också att det är viktigt att energikrav ställs även på bilar som kan

drivas med biodrivmedel, så det är ingen motsättning att man också ställer energikrav på de bilarna.

Jag upprepar att vi har uppfattningen, och också kommer att driva uppfattningen, att systemet ska byggas upp så att vi med de rätta miljökraven tillåter både stora bilar som uppfyller människors skilda behov och mindre personbilar som är tillverkade för andra behov.

Anf. 101 PER BOLUND (mp):

Jag tänkte bara förtydliga vår hållning eftersom det känns som att det blev ett missförstånd här. Vi anser alltså att regeringen ska framhålla att vi ska ha ett långsiktigt mål för koldioxidutsläppen. Det tror vi är bra, inte minst för tydligheten så att bilindustrin vet vilka regler som gäller även på lång sikt.

Självklart måste målet också vara ambitiöst och leda till att vi uppnår de klimatmål och klimatåtaganden som vi har.

Sedan har vi detta med stora och små bilar. Med stora bilar blir det ett högre pris men också en högre vinstmarginal. Det gör, tycker vi, att man också har större möjligheter att utveckla tekniken. Ny teknik är på gång – till exempel hybridteknik, så kallad *plug in*-hybridteknik – som gör att det finns stora möjligheter att nå väldigt lågt med utsläppen även för familjebilar.

Vår ambition är inte att alla ska köra omkring i Fiat, utan det ska vara stora ambitioner även för familjebilar.

Anf. 102 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag tror att jag egentligen har svarat på alla frågorna, så jag nöjer mig med det jag sagt.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför förhandlingarna i frågan. Miljöpartiet och Vänsterpartiet har dock anmält avvikande meningar.

Vi kommer nu till ärende 10 om markskydd.

Anf. 104 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr ordförande! EU-kommissionen har nu lagt fram den sista av de tematiska strategierna som anmälades i sjätte miljöhandlingsprogrammet, nämligen strategin om markskydd. Kommissionen har också föreslagit ett ramdirektiv för markskydd. På rådsmötet blir det en policydebatt. Diskussionerna kommer att röra tre frågor från det tyska ordförandeskapet.

Den första frågan handlar om vilka stora fördelar, poänger, vi ser med strategin och de mål för en hållbar användning av marken i EU som sätts upp och hur effektivt det föreslagna direktivet lever upp till det här.

Den andra frågan handlar om vilka bekymmer vi ser med omfattningen, kraven och genomförandet av förslaget till direktiv.

Den tredje och sista frågan handlar om strategin, om förslaget till direktiv stämmer överens med och bidrar till gemenskapsåtgärder som hänger ihop med andra miljö- och sektorsregler.

2006/07:17

16 februari

Först och främst anser jag att vi bör stödja strategin där det tydligt pekas på de problem som finns för markskyddet och där det anges hur viktigt det är att markens funktioner skyddas. Det är bra att ha uttalat det på gemenskapsnivå. Däremot är det tveksamt om ett ramdirektiv på det sätt som kommissionen föreslagit är rätt väg från subsidiaritetsynpunkt.

Jordbruksministrarna, som diskuterade frågan den 29 januari, var bland annat bekymrade över det här. Flera av de problem med marken som hanteras i direktivet, till exempel försaltning, finns bara i ett fåtal länder. En del krav är oerhört flexibla medan andra är mycket strikta. Vi tycker att det ger förslaget obalans. Allra helst borde den här frågan hanteras av länderna själva – eventuellt i kombination med förstärkning av annan gemenskapslagstiftning som hänger ihop med det här, till exempel avfallsdirektivet, slamdirektivet, reglerna för CAP och olika vattendirektiv.

Sverige och flera andra medlemsländer har redan en lagstiftning som i sitt innehåll i många stycken når lika långt som förslaget till direktiv. Jag kommer därför att framföra att Sverige ser det som angeläget att det finns ett ambitiöst markskydd men att det är viktigt att ett direktiv tar hänsyn till att en del länder redan har utvecklade administrativa system på det här området.

Anf. 105 PEDER WACHTMEISTER (m):

Hur påverkar Bundestags ställning i den här frågan i och med att man alltså har sagt nej till det här i ordförandelandet?

Det andra jag vill säga är väl mer en synpunkt. Jag har inget emot regeringens ståndpunkter, men när den här frågan poppade upp från kommissionens sida ungefär år 2002 talade man ju väldigt mycket om effekten i till exempel Paris när man asfalterar och cementerar stora ytor. Vilken effekt har det på jorden under? Sedan vidgades den här frågan och plötsligt tar man in allt, som kommissionen alltid tycker om att göra. Själva har vi en jordabalk, en miljöbalk och en äganderätt i det landet som man måste ta hänsyn till. Det är väl mer en synpunkt. Förslaget är bra men frågan är hur tyska Bundestag påverkar det här.

Anf. 106 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Först kan jag bara konstatera att på många sätt ligger de synpunkter som Peder Wachtmeister nämner bakom den ståndpunkt som Sverige har intagit i de här diskussionerna. När det gäller den konkreta frågan får man väl helt enkelt säga att det i det här läget egentligen är ett tyskt problem. Det är naturligtvis ett dilemma för ordförandeskapet men jag tror inte att det direkt kommer att påverka. Hittills har vi i alla fall inte sett att det direkt skulle påverka behandlingen i förebereelserna för rådet, men vi får väl möjligen se på tisdag.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan.

Då kommer vi till övriga frågor. Har miljöministern något att tillägga där?

Anf. 108 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Ingeting som jag själv vill ta upp, men jag är naturligtvis beredd att svara på frågor om det finns några.

2006/07:17

16 februari

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Har nämnden något att fråga om under Övriga frågor? Om inte: Har vi något på A-punkterna? Vi har tydligen fått en A-punkt här.

Anf. 110 Kanslichef INGRID LARÉN MARKLUND:

Under sammanträdet har vi fått ett meddelande från Statsrådsberedningen om att ett beslut om en A-punkt som rör kommissionens förslag om långlivade organiska föroreningar, POP, ska fattas i dag på RIF-rådet och att Sverige avser att rösta nej till detta. Sverige, regeringen, anser att de föreslagna maximala haltgränserna då deponering är möjlig är för höga. Det handlar alltså om avfall. Detta kom alltså in till kansliet i dag under sammanträdets gång.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Har miljöministern något att anföra i detta ärende även om det inte ingår i de kommande förhandlingarna här?

Anf. 112 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Jag kan bara konstatera att vi har röstat nej till det förslaget på grund av för höga haltgränser. Det är ju ett kommittéförslag som nu helt enkelt går vidare till rådet.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Är det något övrigt under A-punkterna? Inga frågor? Om inte så vill jag tacka miljöministern.

Jag vill också säga att vi numera försöker känna oss fram när det gäller hur vi ska hantera det här med *Riksdagen i en ny tid*. Jag vill ändå säga beträffande punkten 5, som handlade om flyget och miljön, att där har det varit ett saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet. Det är mycket möjligt att vi hade kunnat gå förbi den frågan men vi fick ändå lite ny information, som jag upplevde det, av miljöministern. Det här är en sak som vi får hantera kontinuerligt. Vi får se hur vi ska göra med de frågor som man har haft saksamråd om så nyligen.

Det var det ena. Det andra är att jag vill gratulera den nya departementschefen, har jag förstått. Vi har fått ett miljödepartement och en miljöminister. Gratulerar från EU-nämnden!

Anf. 114 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tog inte upp det här under denna punkt eftersom jag gjorde det under den förra punkten, när just flyget och utsläppsrätterna var uppe, men vi i trafikutskottet har ännu inte haft något saksamråd. Vi ser naturligtvis fram emot att ha det.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för det och så önskar miljöministern och hans medarbetare en trevlig helg.

2006/07:17
16 februari

Anf. 116 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):
Det önskar vi er också. Tack ska ni ha!

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar er hjärtligt välkomna. Då ska vi prata om sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor om nu allting kommer upp. Det tror jag inte men så heter punkten i alla fall. Vi går direkt in på listan. Vi sparar A-punkterna och undrar om arbetsmarknadsministern har något att återrapportera först. Varsågod, arbetsmarknadsministern – det är en väldigt lång titel, det där.

Anf. 118 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr ordförande! Jag lovar att den inte ska stiga mig åt huvudet. Eftersom det har dragit över lite på tiden och det finns två skriftliga återrapporteringar undrar jag om vi ska vända på det i stället och höra om det finns några frågor om de skriftliga återrapporteringarna. Jag kan väl annars bara väldigt kort redogöra för det. Det fanns ju en presentation av grönboken om arbetsrätt på det förra mötet. I den diskussion som följde på detta – det fanns ju ingen diskussion i substans eftersom den presenterades på rådsmötet – gjorde jag så, precis som vi hade sagt vid förra EUnämnden, att jag betonade vikten av att vi anser att detta är en nationell fråga. Jag passade också på att betona att det är viktigt att vi försöker lösa arbetstidsfrågan så snabbt det någonsin går. I övrigt hade jag också en möjlighet att vara med och se till att vi enades om att Europeiska jämställdhetsinstitutet förlades till Vilnius. Finns det i övrigt några frågor?

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor till arbetsmarknadsministern? Om inte så går vi vidare i agendan till ärende nr 3. Det är förebereelser inför Europeiska rådets vårmöte.

Anf. 120 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr ordförande! Liksom tidigare år ska Epscorådet leverera ett yttrande till vårtoppmötet. Ett utkast till yttrande har ju tagits fram gemensamt av Sysselsättningskommittén och Kommittén för social trygghet. Yttrandet, som ju kallas *Nyckelbudskapen*, kommer att antas vid rådsmötet nästa vecka utan diskussion.

Till grund för det här yttrandet finns flera rapporter, som kommissionens framstegsrapport, inklusive den gemensamma sysselsättningsrapporten, som rådet även antar, den gemensamma rapporten om socialt skydd och social integration, som också antas, samt rapporten om jämställdhet mellan kvinnor och män. Cristina Husmark Pehrsson kommer ju

att redogöra för rapporterna på det socialpolitiska området senare. Jag kommer alltså inte att gå in på dem just nu.

Regeringen ställer sig bakom det här yttrandet och välkomnar betoningen av att medlemsstaterna måste fortsätta leverera resultat på arbetsmarknadsområdet. Regeringen välkomnar därför särskilt skrivningarna om behovet av att öka antalet arbetade timmar i ekonomin, att göra arbetet mer lönsamt, att underlätta omställningen på arbetsmarknaden, att minska utanförskapet, att beakta ungdomars situation samt att underlätta för kvinnor och män att kombinera arbete med familj.

Regeringen välkomnar också den gemensamma sysselsättningsrapporten. Vi delar i stort kommissionens analys vad gäller de framsteg som gjorts på sysselsättningsområdet. Sysselsättningen stiger ju inom EU, och arbetslösheten sjunker. Men trots denna generellt positiva utveckling saknas det fortfarande 20 miljoner jobb inom EU, och 17 miljoner personer befinner sig i arbetslöshet i unionen. Regeringen anser därför att kommissionen mer tydligt kunde ha understrukit behovet av fortsatta reformer som syftar till att få fler i arbete.

Regeringen välkomnar också de föreslagna landsspecifika rekommendationerna, som även i framtiden bör användas för att tydligt visa brister i medlemsstaternas genomförande och brister i resultat.

Slutligen vill jag gärna också kommentera punkten 4 på dagordningen, det sociala trepartstoppmötet. Det kommer, liksom tidigare år, att äga rum i samband med och i anslutning till vårtoppmötet. I kommissionens framstegsrapport understryks vikten av att engagera alla berörda aktörer, inte minst arbetsmarknadens parter, i genomförandet av Lissabonstrategin. Det är en uppfattning som jag delar fullt ut.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Vi tar det punkt för punkt. I våra papper har vi något som heter 3 a, antagande och riktlinjedebatt. Vi för diskussionen på det sättet.

Anf. 122 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Ja, i grunden berör ju detta hela punkten 3 och punkten 4.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Ja, men jag kommer att gå igenom punkt för punkt om frågeställningarna. Jag släpper ordet fritt på punkt 3 a, antagande och riktlinjedebatt.

Anf. 124 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Det är lite komplicerat i och med att det finns flera underlag, och sedan är det uppdelat i olika punkter. De är ganska näraliggande, så vi kanske ska undvika en del dubbeldebatt, men när det gäller 3a är det väl meningen att man ska anta det här dokumentet, om jag förstod arbetsmarknadsministern, som en falsk B-punkt, det vill säga utan diskussion. Det är lite olyckligt, för om man ställer sig bakom hela det här dokumentet finns det ett antal skrivningar som är mindre lyckade. Det är också fråga om hur mycket EU ska bestämma. På många av de här punkterna handlar det om beslutanderätten som ligger på nationell nivå. Det är alltid farligt om man ska låta EU börja formulera en politik på

andra områden där EU sedan kommer att arbeta för att det ska bli en EU-politik av det.

Det där vill jag flagga för. Det gäller flera av de punkter som tas upp i det här dokumentet, till exempel punkt 15. Det är väl det jag har en specifik fråga om, vad som egentligen menas med detta. Om vi ska ha en familjerelaterad politik på EU-nivå börjar man bli lite orolig. När det gäller arbetsrättsfrågorna är ju meningarna kvar om att vi ska ha lämpliga minimilöner och så vidare. Det står ingenting om kollektivavtalslösningen. Det är de gamla traditionella problemen vi har i EU-sammanhang där jag tycker det är viktigt att vi egentligen mycket mer borde betona kollektivavtalslösningar så att det passar här.

Jag ska också säga något när det gäller jämställdheten. Jag har förstått att jämställdhetsministern inte kommer hit, men i dokumentet om jämställdhet 2007 är en av slutsatserna att man ska öka införlivandet av jämställdhetsperspektivet i sysselsättningspolitiken. I detta dokument om sysselsättningspolitiken nämns inte jämställdheten som ett prioriterat område. Det vore lite bättre om man kunde lyda sig själv, om jag kan uttrycka det så. Det man skriver i ett dokument kanske man också ska skriva i ett annat. Sedan tycker jag att man även i jämställdhetsfrågorna ska vara uppmärksam på att det är en nationell fråga och att EU inte ska bestämma för mycket.

Anf. 125 JACOB JOHNSON (v):

Herr ordförande! Det är lite krångligt eftersom det är många ärenden, men den svenska ståndpunkten sammanfattar alla ärenden under punkt 3. Jag hade kanske föredragit att vi hade behandlat alla i klump, bland annat eftersom Vänsterpartiet vill anmäla avvikande uppfattning. Vi stöder inte den svenska ståndpunkten. Vi har många åsikter om de olika underliggande dokumenten, och det tar alldeles för stor plats att utveckla Vänsterpartiets politik i alla dessa frågor. Det kan vi inte göra.

Jag kan anknyta till det som Ulf Holm har sagt att vi här kommer in på sådant som vi i stor utsträckning tycker är nationella frågor. Jag nöjer mig med det och anmäler en avvikande uppfattning.

Anf. 126 LARS LILJA (s):

Jag vet inte om jag ska begära ordet på denna punkt eller på någon annan. Det känns som att den redogörelse som arbetsmarknadsministern gjorde egentligen handlade om punkterna 3 a–d och lite grann om 3 f. Så uppfattade jag det.

När jag läser de svenska ståndpunkterna är det inte svårt att i grunden dela den uppfattningen. Den politiska striden kommer förmodligen ...

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta, men jag avbryter här. Det är kanske klokast att vi tar underpunkterna i klump, så slipper vi dela upp det. Det blir enklare så.

Anf. 128 LARS LILJA (s):

Då fortsätter jag. Det är inte svårt att dela regeringens ståndpunkt i de skrivningar som finns här. Det vi förmodligen är kraftigt oense om är hur

2006/07:17

16 februari

detta ska genomföras. Det står det inget om här. Det lär bli en senare diskussion.

I går hade vi ett saksamråd, en information eller vad det nu var i arbetsmarknadsutskottet. Det är lite svårt att konstatera, men någon form av information var det i alla fall. Det handlade en hel del om begreppet *flexicurity* som tydligen ska lösa alla arbetsmarknadspolitiska problem framöver. Som jag förstår det handlar det nu i EU-sammanhang om att definiera detta ord. Vad menar vi med *flexicurity*? Här kan man också anta att vi i de politiska blocken kommer att ha lite olika uppfattning om vad detta ord innebär.

Har arbetsmarknadsministern några kommentarer när det gäller regeringens ståndpunkt avseende ordet och innebörden av *flexicurity*?

Anf. 129 HILLEVI LARSSON (s):

När det gäller jämställdheten har vi fått synpunkter på att vi har problem med deltidarbetslöshet och segregering på arbetsmarknaden. Det står i slutsatsen att regeringen välkomnar dessa synpunkter från EU.

Betyder det att regeringen är beredd att göra upp en plan och prioritera just deltidarbetslöshet bland kvinnor och segregering på arbetsmarknaden? Vad ska den planen i så fall gå ut på?

Anf. 130 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr ordförande! Jag delar herr Holms grundläggande inställning. Denna typ av frågor ska vara nationella. Det gäller även för de övriga talarna, Jacob Johnson och Lars Lilja. Vi har haft den diskussionen i arbetsmarknadsutskottet tidigare. Där är vi helt överens.

Jag måste erkänna att det är en lite komplicerad dagordning och lite komplicerade relationer mellan de olika underpunkterna. Men min utgångspunkt är att när det gäller sysselsättningsdelen i nyckelbudskapen är det sex huvudsakliga områden som man lyfter fram. Man pratar om att öka sysselsättnings- och produktivitetstillväxten, att förbättra balansen mellan flexibilitet och trygghet – jag återkommer till den diskussionen – att förstärka en livscykelns ansats till arbete, att minska utanförskapet, att investera i humankapital och att uppmärksamma frågan om ekonomisk migration.

Det är klart att den typen av generella målsättningar måste man från vår horisont ställa sig bakom. Sedan tror jag, precis som Lars Lilja, att när det ska genomföras kommer vi helt säkert att ha en och annan skiljaktig mening i delar av detta. Men det viktiga är att den skiljaktigheten bör vi ha på nationell nivå, inom ramen för vårt parlamentariska system.

När det gäller Lars Liljas fråga om *flexicurity* kan man bara konstatera att som med alla modebegrepp kan det betyda lite vad som helst, om jag har uppfattat saken rätt.

När man läser diskussionen på europeisk nivå handlar det just om avvägningen mellan trygghet och omställningsförmåga, utan att vidare definiera frågan.

I nationell, svensk politisk debatt har den danska lösningen på denna utmaning blivit synonym med ordet *flexicurity*. Danskarna har varit bra på att marknadsföra sin variant av lösning på omställningsproblematiken. Så har jag tolkat det.

Även på detta område är det lättare att försöka definiera behovet och frågeställningen än svaret. Behovet av en ekonomi som främjar omställning samtidigt som det finns trygghet har man nog en ganska bred insikt om, men detta definieras lite olika. Jag har ur politisk synvinkel svårt att säga att den danska modellen är den modell som vi bör använda oss av i Sverige, av flera olika skäl. Men det är en debatt som vi kanske kan föra i ett annat sammanhang.

Däremot kan det vara en god idé att i en allmän term ha en bred diskussion om hur man ser på detta i olika länder. Men det är en sämre idé att man får en tolkning utifrån som sedan ska vara vägledande eller styrande eller till och med vara direktiv för hur vi ska organisera detta i Sverige. Diskussionen ska föras här.

Jag går vidare till Hillevi Larssons fråga om jämställdhet, heltid och deltid. Skulle man leda frågan vidare ett steg – och nu kanske jag hårdtolkar diskussionen – skulle den bli: Kommer det en lagstadgad rätt till heltid? Nej, det gör det inte. Den diskussionen har vi haft i kammaren, åtminstone i interpellations- och frågedebatter, och vi har säkert anledning att återkomma till den diskussionen. Skälet är enligt min åsikt, och utan att jag fördjupar mig, att då blir det nolltid i stället. Det är min utgångspunkt.

Däremot borde rimligen en väl fungerande arbetsmarknad med ett ökat arbetsutbud, en ökad efterfrågan på arbetskraft och en bättre fungerande matchning leda till att det finns större möjlighet för dem som efterfrågar ett heltidsarbete att också få det. Det är en utveckling som det finns all anledning att följa. Men att därmed säga att vi är beredda att ta till lagstiftning för att nå det målet vore fel väg att gå.

Ulf Holm tog upp de familjerelaterade frågorna och jämställdhetsfrågorna. Familjefrågorna och familjealliansen faller utanför mitt område. Jag har gärna en lokal allians med familjen där hemma. Men om jag nu ska vara seriös så har jag förstått att det snarare handlar om att ha en form för en dialog med olika intressenter runt omkring – det civila samhället, *not-for-profit*, den typen av institutionaliserad form för ett samråd. Så har jag förstått det, men det är möjligt att vi kan få ett förtydligande på den punkten någon annanstans ifrån.

Jämställdhetsfrågorna i den del de inte berör det som Hillevi Larsson efterfrågade är inte heller mitt kompetensområde, utom när det gäller arbetsmarknadsfrågorna.

Har jag svarat på era frågor?

Anf. 131 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Herr ordförande! Jag återkommer också till det som är slutsatsen på rapporten om Sverige. Från EU påpekar man att vi har en hög förvärvsfrekvens och att vi har en hög kvinnoandel när det gäller beslutsfattande och utbildning. Därmed rankas Sverige relativt lågt när det gäller deltidsarbete och segregering på arbetsmarknaden.

Lyfter man upp det på EU-nivå anges som mål i Lissabonstrategin att förvärvsfrekvensen bland kvinnor ska vara 60 procent senast 2010. Nu ligger den på ungefär 55,7 procent.

Är det så att man inom EU har diskuterat att kanske även titta på strategier och målsättningar för deltidsarbete? Hur ska man få det mer jäm-

ställt så att både män och kvinnor samsas om heltid och deltid, så att det inte bara är kvinnor som jobbar deltid?

Till Ulf Holm vill jag säga att det är bra att EU driver på i många jämställdhetsfrågor inom EU-länderna. Det finns många punkter i olika dokument inom EU som är positiva på jämställdhetsområdet.

Den konkreta frågan är om man inom EU har några målsättningar när det gäller deltidsarbete.

Anf. 132 ULF HOLM (mp):

Eftersom vi nu skulle behandla alla dokument var jag tvungen att räcka upp handen igen.

Vi fortsätter på punkt 3 a. Det är lite problematiskt, särskilt om man tycker att EU inte ska syssla med detta. Men nu finns dessa texter och ni kommer att diskutera dem. Då kan jag inte låta bli att ha synpunkter på dem. Risken är att folk börjar följa det som står och då är det synd om det står fel saker och rådet antar dessa. Det finns en rad olika formuleringar, och man vet inte vad som sedan kommer att hända med detta för man kan tolka in olika saker.

När det gäller punkt 7 står det i sista meningen att flera satsningar bör göras för att skapa möjlighet för lågutbildade, framför allt utveckling av den privata tjänstemarknaden. Det är den så kallade pigdebatten. Men det kan också betyda något helt annat, nämligen att EU ska stödja lågutbildade genom att göra satsningar på utbildning och så vidare. Det kan betyda många olika saker.

Det fattas egentligen en punkt i arbetsmarknadsdelen och det är utbildningssatsningar. Det är också en fråga som ligger på nationell nivå.

När det gäller arbetsmarknaden utgår man alltid från att alla vill och ska jobba heltid. Man har inga tankar om att folk kan må dåligt på arbetet, bli arbetsskadade och drabbas av ohälsa och hur man ska hantera det. Det förs ingen diskussion om vilka möjligheter man ska ge dem som är delvis sjuka men som skulle kunna jobba en del.

En annan övergripande fråga på vårtoppmötet är klimat- och energi-frågorna. Det är synd att man inte slår ihop frågorna om sysselsättning och miljöstatsningar. Vilka effekter kan en aktiv miljöpolitik ha på sysselsättningspolitiken? Vi vet att miljöteknikutvecklingen i Sverige har passerat 100 miljarder, och den skapar sysselsättning. Hur kan en aktiv miljöpolitik därmed skapa sysselsättning? Det förs det inga tillräckligt långtgående diskussioner om. Jag skulle önska att Sverige framförde det.

Under punkt 3 b finns det olika uppföljningsåtgärder. Frågan är hur allvarligt regeringen ser på dessa och vilka åsikter regeringen har om dem. Ska regeringen, till exempel, se till att utbildning i entreprenörskap ingår i läroplanen? Det låter bra att prata om entreprenörskap i skolan, men jag tycker inte att EU ska bestämma det. Det är upp till varje medlemsstat att bestämma det själv och det kan vi i så fall ta i skoldebatten. Men det är en nationell fråga som inte ska beröras på EU-nivå. Det bör betonas. Det finns många sådana skrivningar som kan diskuteras.

Jag anmäler därför, för säkerhets skull, avvikande åsikt på i stort sett alla punkter, med de argument som jag har haft enligt de stenografiska uppteckningarna.

Anf. 133 JACOB JOHNSON (v):

Herr ordförande! Jag måste dessvärre strax lämna sammanträdet.

Som stöd för min avvikande mening vill jag också hänvisa till det protokollsutdrag från socialförsäkringsutskottets samråd där vår ledamot har utvecklat vår ståndpunkt. Det gäller punkt 3 e.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Just den punkten tar vi när socialförsäkringsministern kommer hit, men vi kan hålla i minnet att du tycker så.

Anf. 135 HILLEVI LARSSON (s):

Jag fick svar när det gäller deltiden, även om jag inte delar slutsatsen. Det måste till mer radikala grepp i frågan.

När det däremot gäller segregeringen uppfattade jag inte att jag fick ett svar. Regeringen har hållit med om kommissionens slutsatser att vi har en segregerad arbetsmarknad och att det är dåligt för jämställdheten. Tar vi till oss slutsatserna måste vi också göra något åt det. Vad gör regeringen?

Anf. 136 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr ordförande! Désirée Pethrus Engström pratade lite om det som Hillevi Larsson också var inne på, nämligen segregering, kvinnor på arbetsmarknaden och förvärvsfrekvensen som måste höjas.

De handlar om strategier och målsättningar som kommissionen har antagit och som vi gärna jobbar med på olika sätt.

Mot bakgrund av Ulf Holms inlägg delar jag naturligtvis bedömningen att det är vår nationella politik som ska avgöra mixen, naturligtvis baserat dels på våra egna politiska bedömningar, dels på det läge som vi har som skiljer sig från andra länder. Man måste utgå från den verklighet som man själv befinner sig i.

För att anknyta lite grann till det som Hillevi Larsson säger så är jag väl medveten om precis det problem som hon lyfter fram. Om vi hade haft samma förvärvsfrekvens bland personer som har utländsk bakgrund som bland personer som har svensk bakgrund till exempel så hade vi haft 100 000 till i arbetskraften, det vill säga att vi har dubbelt så hög arbetslöshet bland invandrare som bland svenskar, om man tittar på den delen av segregeringen. Det är ju en sorts segregering.

Detta kommer vi att återkomma till i särskild ordning. Jag ser det som en väldigt stor prioritet att få in invandrare på arbetsmarknaden. Det finns många skäl till det. Dels tycker jag att det är en outnyttjad resurs, dels tycker jag att det utanförskap som den segregeringen representerar bäddar för främlingsfientliga krafter och ett långvarigt utanförskap som vi absolut inte har råd med. Men det är en politisk debatt som vi säkert kommer att återkomma till i olika sammanhang.

Men beskedet är att detta är ett prioriterat område som jag kommer att återkomma till väldigt tydligt och inom kort.

När det gäller kvinnors deltagande på arbetsmarknaden är grundbudskapet väldigt enkelt och tydligt. Jag anser att kön inte ska ha någon som helst inverkan på deltagandet på arbetsmarknaden. Det ligger i begreppet full sysselsättning. Alla som vill och kan vara med på arbetsmarknaden

ska också ha en möjlighet att vara det alldeles oavsett kön, hudfärg, bakgrund eller vad det nu kan vara.

Man ska också vara medveten om att vi är ett land som har tjänat på att ha haft ett relativt sett högt kvinnligt arbetskraftsdeltagande genom åren, och det finns all anledning att välkomna det också framöver.

Vi i alliansen har talat om den jämställdhetsbonus som vi vill införa. Det finns andra rent politiska instrument för att åstadkomma ett större arbetskraftsdeltagande bland kvinnor.

När det gäller Ulf Holm och punkt 7 tycker jag att man ska komma ihåg att detta är en kompromisstext. Och det är rätt uppenbart när man läser den. Det är 27 länder som ska vara överens om en målsättning. Det är ett inspel till vårtoppmötet. Och jag tycker att man också ska komma ihåg att även om detta är ett inspel till en diskussion ligger fortfarande beslutskraften på nationell nivå.

När det gäller just denna specifika punkt håller jag med Ulf Holm om att man kan tolka den litet hur som helst. Jag väljer att tolka den som att detta handlar om hur vi sänker trösklar för dem med lägre utbildning för att de enklare ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden. Sedan kan vi gärna i kammaren eller på andra ställen ha en politisk diskussion om hur det ska gå till och på vilket sätt vi bäst befrämjar det. Men det är så jag har tolkat det.

När det gäller miljöpolitik och miljöteknik är det bara att konstatera att det ligger mycket i resonemanget att det är ett sätt att bygga vidare på svenskt företagande att också se miljöteknik som en mycket god utgångspunkt för framtida konkurrenskraft med alla möjliga fördelar som går utöver de rent företagsekonomiska.

Punkt 3 b på dagordningen handlar om kommissionens dokument och en uppföljning av det. Vi har ingen beslutskraft i fråga om detta dokument. Det är beslut på medlemsstatsnivå som senare följer.

Anf. 137 ULF HOLM (mp):

Men om det står i ett dokument att kommissionen uppmanar Europeiska rådet att ställa sig bakom hela innehållet i dokumentet, hur tänker arbetsmarknadsministern då göra på detta möte? Han hänvisar till att detta sedan ska vidare till vårtoppmötet. I så fall skulle jag vilja veta vilka instruktioner som arbetsmarknadsministern ger till statsministern inför EU-toppmötet när det gäller vad han bör betona som viktiga svenska ståndpunkter. Det kanske är för tidigt att säga det nu. Men då vill jag framför allt lyfta fram att man ska betona det nationella självbestämmandet. Det finns väldigt många saker att lyfta fram i fråga om sambandet mellan miljösatningar och en aktiv sysselsättningspolitik som viktiga punkter till EU-toppmötet.

Anf. 138 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Huvudpunkterna när det gäller en bättre fungerande arbetsmarknad är dessa sex punkter som handlar om ökad sysselsättning, produktivitetstillväxt, förbättrad balans och så vidare som jag redogjorde för förut.

Sedan är återigen grundinställningen som jag har diskuterat många gånger just att detta är nationella frågor. Vi kan gärna ha en ordentlig politisk debatt om hur man bäst uppnår målet om full sysselsättning eller vad det nu är som vi vill uppnå, men det ska vi göra på nationell nivå.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det under punkterna 3 a, 3 b, 3 c, 3 d och 3 f finns en majoritet för regeringens ståndpunkter.

Ursäkta, det har anmälts avvikande meningar från Vänsterpartiet, tror jag.

Hur ska jag tolka Miljöpartiet?

Anf. 140 ULF HOLM (mp):

Jag tror att det framgår ganska tydligt av de stenografiska uppteckningarna vilken uppfattning som jag har.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Men du anmälde också en avvikande mening här generellt såvitt jag förstod.

Anf. 142 ULF HOLM (mp):

Ja.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Det finns alltså avvikande meningar från Vänsterpartiet och Miljöpartiet i denna fråga.

Då går vi vidare till punkt 4. Har arbetsmarknadsministern något ytterligare att tillägga under punkt 4 utöver det som han tidigare redogjorde för?

Anf. 144 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Nej, jag har inte det. Jag berörde den i mitt inledningsanförande, så jag har egentligen ingenting att tillägga.

Anf. 145 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Demografifrågor, som de kallas, återkommer i flera dokument.

Ursäkta, det var fel punkt. Detta tas upp under nästa punkt.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar under denna punkt.

Då går vi vidare till punkt 5 om möjligheter och utmaningar genom den demografiska förändringen i Europa. Denna punkt är uppdelad i en diskussionspunkt och en beslutspunkt. Vi får ta 5 a, om strukturering av den europeiska debatten om demografisk förändring, för sig.

Anf. 147 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Det tyska ordförandeskapet har som ett led i sin prioritering av demografifrågor utarbetat ett resolutionsförslag om äldre människors bidrag till ekonomisk och social utveckling. Resolutionens fokus ligger på det som man kallar silverekonomi, alltså det faktum att äldre människors jämförelsevis goda ekonomi kan bidra till utveckling av nya marknader, tillväxt och ekonomisk utveckling.

Ordförandeskapet har också presenterat ett diskussionsunderlag som ska ligga till grund för vår diskussion om demografi på rådsmötet den 22 februari. Jag bakar ihop 5 a och 5 b nu.

Regeringen välkomnar förslaget till resolution, och jag ser fram mot en bred och öppen debatt i rådet om hur rådet framöver ska hantera demografifrågorna. Den demografiska utvecklingen är en utmaning som måste antas.

För att Sverige och övriga EU framgångsrikt ska möta denna utmaning krävs det en del nödvändiga reformer som främjar en modern och flexibel arbetsmarknad, en arbetsmarknad som både tryggar jobb och ger förutsättningar för nya jobb och utvecklad välfärd.

En avgörande faktor för hur vi lyckas möta den demografiska trenden ligger i utmaningen som finns i utanförskapet. Eftersom den demografiska utvecklingen innebär att en allt mindre andel av befolkningen i arbetsför ålder måste försörja en allt större del krävs det en politik som fokuseras på att ge fler människor möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

På EU-nivå innebär detta att medlemsstaterna måste fortsätta på den inslagna vägen och fortsätta genomföra reformer som leder till ett ökat arbetskraftsdeltagande och ett ökat antal arbetade timmar i ekonomin.

Anf. 148 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Nu kan jag ställa min fråga om demografi.

När man läser detta blir man inte riktigt klok. Det låter som om de äldre själva ska lösa demografiproblemen. Jag har uppfattat det som att hela Lissabonstrategin är ett sätt att lösa demografiproblemen. Därför blir jag lite förvånad över att man talar om att det är de äldre som nu ska jobba mer och jobba längre, vilket vi självklart är för. Men hur ser det ut? Har man haft några övriga strategidiskussioner?

Anf. 149 ULF HOLM (mp):

Jag skulle vilja veta vilka de svenska inspelen till detta underlag är. Vad har Sverige fört fram och vunnit gehör för, eller är det andra länder som har skrivit detta?

Sedan skulle jag vilja veta vad punkterna 4 och 6 på s. 6 eller på s. 146, ni kan välja själva, betyder.

Anf. 150 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Låt mig börja med den fråga som Désirée Pethrus Engström tar upp om huruvida det bara handlar om äldre.

Det är riktigt att detta resolutionsutkast egentligen bara belyser en del av den demografiska problematiken. Men såvitt jag förstår kommer detta att följas upp av rådsslutsatser om hur en hållbar familjepolitik ska påverka den demografiska utvecklingen framöver, som kommer att tas upp vid rådsmötet i maj, men också andra aspekter som återkommer under Portugals ordförandeskap och så småningom under vidare ordförandeskap. Detta är alltså ett inspel i denna diskussion som det tyska ordförandeskapet har valt att fokusera på, förmodligen för att man har ganska många äldre utanför arbetsmarknaden i Tyskland.

Beträffande den andra frågan undrar jag om vi har hittat vilken punkt som det handlar om? Nej, det har redigerats. Det är inget som ska stå där.

Anf. 151 ULF HOLM (mp):

Jag fick inte svar på frågan om Sverige har haft några inspel i denna diskussion. Jag vill därför återgå lite grann till den tidigare diskussionen. Anser regeringen att vi ska ha en gemensam familjepolitik på EU-nivå, eftersom man nu förbereder ett dokument till mötet i maj?

2006/07:17

16 februari

Anf. 152 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

När man vanligtvis talar om demografifrågor brukar man ta upp tre punkter. Det handlar om att öka sysselsättningen, antalet arbetade timmar och födelsetalen. Det är klart att man kan kalla det för familjepolitik att öka födelsetalen och arbetskraftsinvandringen. Arbetskraftsinvandring har jag inte sett omnämnas just i den här diskussionen. Det är alltså tre sätt att lösa demografiska problem.

Frågan är om Sverige ställer sig positivt till dessa tre olika punkter.

Anf. 153 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Detta är det tyska ordförandeskapets fokus. Men kommissionen har i tidigare meddelande i höstas föreslagit ett antal punkter som berör just det som Désirée Pethrus Engström tar upp, att barnafödandet måste öka medelst familjevänliga policyåtgärder, som det så vackert heter. Arbetskraftsdeltagandet måste öka medelst det som de kallar *flexicurity*, alldeles oavsett hur vi väljer att definiera det, där man bland annat prioriterar personer i åldersgruppen 55-plus. Produktiviteten måste öka genom effektiviseringar. Man tar också upp immigrationspolitiken som borde samordnas bättre. Man ska skapa möjligheter för effektivare integrering av invandrare, precis som vi diskuterade med Hillevi Larsson alldeles nyss. Och medlemsstaterna borde optimera sina offentliga finanser genom besparingar som minskar de statliga utgifterna utan att för den delen minska nödvändiga investeringar på utbildningens, infrastrukturens och forskningens område. Detta är alltså kommissionens meddelande.

När det gäller punkten om demografi, för att svara på Ulfs Holms fråga huruvida vi varit med i diskussionen, har vår utgångspunkt varit att detta varit det tyska ordförandeskapets prioritering. Vi har välkomnat den i den del som handlar om att det är en viktig frågeställning att kunna diskutera, men jag tror att man får se det i ljuset av att det inte är den enda frågeställningen. Det är alltså det tyska ordförandeskapets prioritering som kompletterade kommissionens meddelande, och den övriga diskussionen är viktig.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Jag upplever att vi tagit upp bägge delfrågorna, både a och b, under punkt 5. Om det inte finns några ytterligare frågor kan jag konstatera att det under punkt 5 a finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i just den frågan. Vad gäller punkt 5 b finns det en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Vi går vidare till punkt 6, Sysselsättningskommitténs arbetsprogram för 2007.

Anf. 155 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr ordförande! Det är numera vad jag förstår en övrig punkt på dagordningen. Epscorådet kommer under rådsmötet att få information om sysselsättningskommitténs arbetsprogram för 2007. Vi bedömer att det är väl utformat. Kommittén förbereder i vanlig ordning rådets bidrag till vårtoppmötet. Kommittén ska även ägna sig åt diskussioner av sakfrågor samt utbyte av goda exempel och erfarenheter mellan länderna.

I arbetsprogrammet nämns bland annat kombinationen av flexibilitet och trygghet, aktivt åldrande och utvärderingen av den europeiska sysselsättningsstrategin. Mer finns egentligen inte att säga.

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Finns det något annat under Övriga frågor som arbetsministern vill ta upp?

Anf. 157 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Nej.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Inga A-punkter? Nej.

Anf. 159 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag har en övrig fråga som gäller det material som vi får till nämnden. När vi får materialet är mycket av det ännu inte översatt. Vad beträffar stora luntor som inte är översatta skulle det vara bra om till exempel Arbetsmarknadsdepartementet kunde göra en kort sammanfattning på svenska så att vi ledamöter hade bättre möjligheter att ta till oss det material som vi ju har att ta ställning till.

Anf. 160 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Nog håller jag med om det. Allt material borde finnas på svenska, och det borde finnas på bra svenska så snabbt som möjligt. Det är inte alltid det sker, och jag skulle vilja säga att också vi får materialet alldeles för sent inför dessa möten.

Jag delar synpunkten och tar den till mig. Vi ska försöka hantera det på ett så bra sätt som möjligt.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

De återstående punkterna är statsrådet Cristina Husmark Pehrssons ärenden. Vi tackar arbetsmarknadsministern med medarbetare och tillönskar dem en trevlig helg.

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Cristina Husmark Pehrsson med medarbetare välkomna och går snabbt in på dagordningen. Har statsrådet någon återrapportering?

Anf. 163 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Ja, det gäller återrapportering från Epscorådet den 1 december.

Vid rådsmötet den 1 december antogs ett yttrande från kommittén för social trygghet om demografi. På det sociala området fattades också ett delbeslut gällande den förordning som underlättar samordningen av de sociala trygghetssystemen på EU-nivå. Regelverket om samordning av de sociala trygghetssystemen är antaget, och arbetet handlar nu om en tillämpningsförordning som syftar till att underlätta hanteringen av ärenden mellan myndigheter i olika länder.

Anf. 164 ORDFÖRANDEN:

Vi går direkt över till agendan.

Då har vi punkt 3 e, Gemensam rapport om social trygghet och social integration.

Anf. 165 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Bakgrunden, och över huvud taget förberedelserna inför vårtoppmötet, tror jag att arbetsmarknadsministern redan varit inne på.

Herr ordförande! Vid rådsmötet kommer så kallade nyckelbidrag att antas. Dessa viktiga budskap utgör Epscorådets bidrag till Europeiska rådets möte och är baserade på en rad rapporter som även föreläggs Epscorådet för antagande. På det sociala området framhålls till exempel vikten av att bekämpa barnfattigdom och att starkare insatser behövs för att göra det möjligt att förena familj och arbete.

Bland dokumenten inför rådsmötet finns den första gemensamma rapporten om social trygghet och social delaktighet. Rapporten är baserad på nationella rapporter som medlemsstaterna färdigställde tidigt i höstas. Jag vill passa på att berätta att den svenska strategirapporten om trygghet och social delaktighet just nu håller på att uppdateras för att tydligare spegla den nya regeringens politik.

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

Under denna punkt har vi i protokollet från socialförsäkringsutskottet en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Anf. 167 ULF HOLM (mp):

Att medlemsstater ska utbyta erfarenheter mellan sig och så vidare ingår ganska mycket i den öppna samordningsmetoden. Jag tycker dock att man svävar ut lite väl mycket och att det finns en risk med de fina skrivningarna – som vi ju alla kan ställa oss bakom – om att bekämpa barnfattigdom och så vidare. Frågan är: Ska EU bestämma sådant och hur mycket? Där tycker jag att regeringen i EU-sammanhang måste vara tydlig så att EU inte får beslutandemakt på många av de punkterna.

Vi kan konstatera att det finns skrivningar om minimilöner, om att vårdresurserna är ojämnt fördelade och annat. Man ska dock vara försiktig med hur mycket EU lägger näsan i blöt, vilket väl är en bra sammanfattning av den avvikande åsikt från socialförsäkringsutskottet som Väns-tern lämnat in och som jag till stora delar med detta inlägg kan ställa mig bakom.

Anf. 168 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Nyckelbudskapen handlar om barnfattigdomen, men också om behovet av integration, hälso- och sjukvård, äldreomsorg och inte minst pensionssystemet. Det sker mot bakgrund av att demografifrågorna nu är på tapeten; de står högt på dagordningen i EU. Jag kan bara säga att jag har tagit del av den avvikande meningen, eller reservationen, som finns i protokollet från socialförsäkringsutskottet. Rent allmänt beskrivs vikten av utbildning, arbete, tillväxt i landet samt behovet av att eventuellt reformera pensionssystemet.

Jag tar naturligtvis de tankarna till mig, men samtidigt kan jag konstatera att det som sägs också tidigare varit Sveriges linje just vad gäller arbete och sysselsättning, vikten av att bekämpa barnfattigdom och att den ekonomiska sociala politiken och sysselsättningspolitiken står i främsta rummet.

Vi är helt överens om att det visserligen är en skrivning från EU men att det sedan är upp till respektive land att utforma de system som man tycker ska finnas för att möta dessa utmaningar.

Anf. 169 MARGARETA CEDERFELT (m):

Ordförande! Jag måste ställa en fråga. I dokumentet på s. 93 – jag förmodar att det är det avsnittet vi diskuterar – står att EU nu diskuterar vårdmodeller, hur patientorienterad vård ska utvecklas, patienttillfredsställelse, systemens responsförmåga och så vidare. Jag undrar hur de frågorna kommer in i det som regeringen ska diskutera. Vad jag förstår är det områden som EU inte diskuterat så mycket tidigare.

Anf. 170 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Vi letar efter s. 93.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Det är s. 8.

Anf. 172 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

När det gäller vårdmodeller handlar det om erfarenhetsutbyte, vilket man trycker på, alltså att lyfta upp problematiken med hälso- och sjuk-

Anf. 173 ULF HOLM (mp):

Det är möjligt, men i andra stycket på samma sida i dokumentet står också att EU:s strukturfonder stöder förbättringar i hälso- och sjukvårdsinfrastrukturen för att minska skillnaderna. Där kopplar man ihop detta. Även om statsrådet säger att hälso- och sjukvården är en nationell fråga används andra delar av EU:s politik, såsom strukturfonderna, till att finansiera vårdresurser eftersom de är ojämnt fördelade.

Man kan konstatera att visst, vårdresurserna är säkert ojämnt fördelade inom EU, liksom inom respektive land och inom olika regioner. Frågan är dock om EU indirekt ska besluta om dem genom att använda strukturfondsmedel till sådant. Vår uppfattning är att det är högst tveksamt, men det skulle vara intressant att höra regeringens uppfattning om det.

Anf. 174 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Jag kan bara ännu en gång klargöra att EU inte ska ha någon politik på det området. När det däremot gäller hälso- och sjukvården måste vi, eftersom vi har fri rörlighet över gränserna, ha en hälso- och sjukvård som kan ge den vård som behövs när vi befinner oss och arbetar i Europa. Jag kan just nu inte säga mer än att det fortfarande inte finns någon EU-politik på hälso- och sjukvårdens områden, men genom att trycka på rättigheter och fritt val betonar man därmed starkt att det finns stora skillnader.

Anf. 175 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi noterar att det i protokollet från socialförsäkringsutskottet från den 15 februari 2007 finns en avvikande mening från Vänsterpartiet, som nu delvis också omfattas av Miljöpartiet.

Vi går vidare till punkt 7, Arbetsprogram för kommittén för socialt skydd för 2007.

Anf. 176 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr ordförande! Under denna punkt kommer ordföranden i kommittén för social trygghet att informera om kommitténs arbete. Kommittén kommer under året att behandla en rad viktiga frågor, och jag kan till exempel nämna att diskussionen kring demografifrågan fortsätter. Kommittén kommer också att diskutera hur utbyte av goda exempel mellan medlemsstaterna kan förbättras.

Anf. 177 ULF HOLM (mp):

Det gäller närmast ett klargörande eftersom ministern nu två gånger nämnt demografifrågorna, både i återrapporten och inför det kommande mötet. Jag undrar därför hur sambandet är med arbetsmarknadsministern som här föredrog demografiunderlaget. Det gäller alltså punkterna 5 a och b.

2006/07:17
16 februari

Anf. 178 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Frågan har beretts inom Regeringskansliet, och eftersom det handlar om demografi och äldres arbetsinsats har den kommit att läggas på arbetsmarknadsministern.

Anf. 179 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Har statsrådet någon övrig fråga eller annat att informera EU-nämnden om? Nej. Inga A-punkter? Nej.

Då får jag tillönska statsrådet och medarbetarna en trevlig helg i Skåneland.

Innehållsförteckning

2006/07:17

16 februari

1 § Konkurrenskraft (inre marknad, industri och forskning) 1

Anf. 1	ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	1
Anf. 3	ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	2
Anf. 5	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	2
Anf. 6	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	3
Anf. 7	ORDFÖRANDEN	3
Anf. 8	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	3
Anf. 9	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	4
Anf. 10	CHRISTINA AXELSSON (s)	4
Anf. 11	JACOB JOHNSON (v)	4
Anf. 12	ORDFÖRANDEN	4
Anf. 13	Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND	4
Anf. 14	ORDFÖRANDEN	4
Anf. 15	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	4
Anf. 16	ORDFÖRANDEN	5
Anf. 17	JACOB JOHNSON (v)	5
Anf. 18	ORDFÖRANDEN	5
Anf. 19	JACOB JOHNSON (v)	5
Anf. 20	PER BOLUND (mp)	5
Anf. 21	SOFIA ARKELSTEN (m)	5
Anf. 22	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	6
Anf. 23	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	6
Anf. 24	JACOB JOHNSON (v)	6
Anf. 25	LEIF PAGROTSKY (s)	6
Anf. 26	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	7
Anf. 27	ORDFÖRANDEN	7
Anf. 28	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	7
Anf. 29	PER BOLUND (mp)	8
Anf. 30	ORDFÖRANDEN	8
Anf. 31	Statssekreterare JÖRGEN HÄGGLUND	8
Anf. 32	JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 33	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	8
Anf. 34	JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 35	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	8
Anf. 36	ORDFÖRANDEN	9
Anf. 37	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	9
Anf. 38	LEIF PAGROTSKY (s)	9
Anf. 39	Statssekreterare JÖRAN HÄGGLUND	9
Anf. 40	ORDFÖRANDEN	9

2 § Miljö..... 10

Anf. 41	ORDFÖRANDEN	10
Anf. 42	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	10
Anf. 43	CARINA OHLSSON (s)	11
Anf. 44	LARS TYSKLIND (fp)	11
Anf. 45	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	11
Anf. 46	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 47	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	12

Anf. 48	CARINA OHLSSON (s)	14
Anf. 49	PER BOLUND (mp)	14
Anf. 50	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	14
Anf. 51	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	15
Anf. 52	JACOB JOHNSON (v)	15
Anf. 53	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	15
Anf. 54	JACOB JOHNSON (v)	16
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 56	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	16
Anf. 57	PER BOLUND (mp)	17
Anf. 58	CHRISTINA AXELSSON (s)	17
Anf. 59	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	17
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 61	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	18
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 63	CARINA OHLSSON (s)	20
Anf. 64	PER BOLUND (mp)	20
Anf. 65	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	21
Anf. 66	CHRISTINA AXELSSON (s)	21
Anf. 67	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	21
Anf. 68	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	22
Anf. 69	SOFIA ARKELSTEN (m)	22
Anf. 70	JACOB JOHNSON (v)	22
Anf. 71	CHRISTINA AXELSSON (s)	22
Anf. 72	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	22
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 74	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	23
Anf. 75	PER BOLUND (mp)	23
Anf. 76	ERIK A ERIKSSON (c)	24
Anf. 77	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	24
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 79	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	24
Anf. 80	SUSANNE EBERSTEIN (s)	25
Anf. 81	PER BOLUND (mp)	25
Anf. 82	JACOB JOHNSON (v)	25
Anf. 83	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	25
Anf. 84	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	26
Anf. 85	SUSANNE EBERSTEIN (s)	26
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 87	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	27
Anf. 88	PER BOLUND (mp)	27
Anf. 89	JACOB JOHNSON (v)	27
Anf. 90	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	27
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 92	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	27
Anf. 93	SOFIA ARKELSTEN (m)	28
Anf. 94	PER BOLUND (mp)	28
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 96	Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	29
Anf. 97	JACOB JOHNSON (v)	29
Anf. 98	LEIF PAGROTSKY (s)	30

Anf. 99 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	30
Anf. 100 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	30
Anf. 101 PER BOLUND (mp)	31
Anf. 102 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	31
Anf. 103 ORDFÖRANDEN	31
Anf. 104 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	31
Anf. 105 PEDER WACHTMEISTER (m)	32
Anf. 106 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	32
Anf. 107 ORDFÖRANDEN	32
Anf. 108 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	33
Anf. 109 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 110 Kanslichef INGRID LARÉN MARKLUND	33
Anf. 111 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 112 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	33
Anf. 113 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 114 CHRISTINA AXELSSON (s)	33
Anf. 115 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 116 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	34

3 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumtfrågor	35
Anf. 117 ORDFÖRANDEN	35
Anf. 118 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	35
Anf. 119 ORDFÖRANDEN	35
Anf. 120 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	35
Anf. 121 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 122 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	36
Anf. 123 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 124 ULF HOLM (mp)	36
Anf. 125 JACOB JOHNSON (v)	37
Anf. 126 LARS LILJA (s)	37
Anf. 127 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 128 LARS LILJA (s)	37
Anf. 129 HILLEVI LARSSON (s)	38
Anf. 130 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	38
Anf. 131 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	39
Anf. 132 ULF HOLM (mp)	40
Anf. 133 JACOB JOHNSON (v)	41
Anf. 134 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 135 HILLEVI LARSSON (s)	41
Anf. 136 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	41
Anf. 137 ULF HOLM (mp)	42
Anf. 138 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	42
Anf. 139 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 140 ULF HOLM (mp)	43
Anf. 141 ORDFÖRANDEN	43

Anf. 142 ULF HOLM (mp).....	43
Anf. 143 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 144 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	43
Anf. 145 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	43
Anf. 146 ORDFÖRANDEN	43
Anf. 147 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	43
Anf. 148 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	44
Anf. 149 ULF HOLM (mp).....	44
Anf. 150 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	44
Anf. 151 ULF HOLM (mp).....	45
Anf. 152 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	45
Anf. 153 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	45
Anf. 154 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 155 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	46
Anf. 156 ORDFÖRANDEN	46
Anf. 157 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	46
Anf. 158 ORDFÖRANDEN	46
Anf. 159 CHRISTINA AXELSSON (s)	46
Anf. 160 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	46
Anf. 161 ORDFÖRANDEN	46
4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	47
Anf. 162 ORDFÖRANDEN	47
Anf. 163 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	47
Anf. 164 ORDFÖRANDEN	47
Anf. 165 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	47
Anf. 166 ORDFÖRANDEN	47
Anf. 167 ULF HOLM (mp).....	48
Anf. 168 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	48
Anf. 169 MARGARETA CEDERFELT (m)	48
Anf. 170 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	48
Anf. 171 ORDFÖRANDEN	48
Anf. 172 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	48
Anf. 173 ULF HOLM (mp).....	49
Anf. 174 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	49
Anf. 175 ORDFÖRANDEN	49
Anf. 176 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	49

Anf. 177 ULF HOLM (mp).....	49	2006/07:17
Anf. 178 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	50	<u>16 februari</u>
Anf. 179 ORDFÖRANDEN.....	50	